EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN!

Sayı:29 , Şubat 1990

Devrim ülkesi ve çocukluk hastalıkları

Komünistler, devrim mücadelesinin gereklerine ve işçi sınıfı hareketinin acil ihtiyaçlarına bağlı olarak, devrimci saflarda bir türlü aşılamayan bazı temel yanlışlar üzerinde ısrarla durmalıdırlar. Yaşadığımız dönemin özellikleri ve son zamanlarda artma eğilimi gösteren "çocukluk hastalığı" ifadesi bazı olaylar bunun önemini artırmaktadır.

Türkiye burjuvazisinin karşı karşıya bulunduğu muazzam sorunlar bilinmektedir. Sayısız devrimci siyasal çözümlemeye konu olmaları bir yana, bizzat burjuva düzenin savunucu ve sözcüleri, politikacılar, yazarlar, gazeteciler, çözüm arayışı ve tartışmaları içinde bunları sık sık dile getirmek zorunda kalıyorlar. Kronik hale gelmiş iktisadi bunalım, sürekli büyüyen toplumsal sorunlar, toplum yaşamını kemiren ahlaki ve kültürel yozlaşma, ve bunları tamamlayan sürekli bir siyasal istikrarsızlık, yönetememe problemleri. Öte yandan, işçi hareketi, Kürt sorunu ve devrimci hareketi, ögrenci hareketi, kent ve kır yoksullarında ve küçükburjuva tabakalarında artan hoşnutsuzluk vb. vb.

Kapitalist düzenin durmadan yeniden yeniden üretip ağırlaştırdığı bu iktisadi, toplumsal ve siyasal sorunlar yığınını çözmek olanaklarından yoksundur burjuvazi. Bunu kendi de iyi bilmektedir. Bu nedenle dikkatini ve çabasını, bu sorunların alt sınıflarda yarattığı ve yaratacağı sosyal-siyasal tepkileri dizginlemeye, yumuşatmaya, sahte alternatiflerle oyalamaya ve saptırmaya, düzen içi kanallara akıtmaya, tüm bunlar başarısız kaldığı ölçüde ise, baskıyla sindirmeye, her türlü zora başvurarak ezmeye yöneltmiş bulunmaktadır.

Dinsel bağnazlık, şöven milliyetçilik ve anti-komünizm, yığınları şaşırtmayı ve kontrol altında tutmayı hedefleyen gerici burjuva propagandanın her zaman kullanageldiği temel ideolojik temalar olmuştur. Doğu Avrupa ve Sovyetler Birliği'ndeki gelişmeler içte hayli zorlanan Türkiye burjuvazisi için geleneksel gerici propagandasını bir kampanyaya çevirmenin dış fırsatları oldular. Doğu Avrupa'daki gelişmeler anti-komünizmi, Kafkasya ve Batı Trakya'daki olaylar ise dinsel bağnazlığı ve şövenizmi şaha kaldırmak için en ölçüsüz şekilde kullanıldılar. Gerici burjuva propagandanın yığınları zehirleyici etkisini küçümsemek kuşkusuz yanlış, hatta tehlikeli bir davranış olur. Bu çabanın yığınların geri kesimlerindeki önyargıları pekiştirici etkisi küçümsenemez. Ama yine de bir bütün olarak ele alındığında burjuva gericiliğin umduğu sonucu elde edemediği bir gerçektir. Yoksulluğun, açlığın, temel demokratik haklardan yoksulluğun maddi ortamında bunalan yığınların düzene yönelik hoşnutsuzluğunu, dış olaylara dayalı propaganda kıramazdı. Bunun saptırıcı etkisi sınırlı ve geçici olabilirdi ancak. Burjuvazinin bu dizginsiz kampanyayı sürdürdüğü dönem, işçi sınıfı içinde eylemliliğin yeniden yayıldığı, genel grev istem ve tartışmalarının yeniden canlandığı bir dönem olmuştur aynı zamanda. Aynı dönemde ortaya atılan ve işçi sınıfını dizginlemeyi amaçlayan "toplumsal uzlaşma" çağrıları da, olumlu karşılanmak bir yana, saflardaki homurtuyu arttırıcı bir etkiye yolaçmıştır. Aynı şekilde, bu aynı dönem, Kürt devrimci hareketinin sürekli büyüdüğü, toplumsal tabanının, özellikle köylü desteğinin

giderek genişlediği, sömürgeci burjuvazinin terör ve zulmün dozunu artırarak yalnızca çaresizliğini sergilediği bir dönem olmuştur. Bunlara, militanlaşma ve yayılma eğilimi gösteren devrimci öğrenci hareketi ile, kentin ve kırın yoksul tabakalarında artan hoşnutsuzlukları eklemek gerekir.

Komünistlere ve devrimcilere düşen, tüm bunlardan bazı temel sonuçlar çıkarmak, siyasal görev ve sorumluluklarını bu temelde ele almaktır. Türkiye'nin bir devrim ülkesi olduğu gerçeğinin devrimci saflarda yaygın olarak paylaşılan bir görüş olması kuşkusuz güzel ve sevindirici bir durum. Uluslararası burjuvazinin sosyalizme ve dünya devrimine ilişkin olarak yığınlar arasında geniş çaplı ve etkili bir karamsarlık ve umutsuzluk kampanyası sürdürmekte olduğu bir tarihsel kesitte, devrime aday bir ülkenin devrimcilerinin sorumluluğu büyüktür. Bu tarihsel ve evrensel değerde bir sorumluluktur. Yalnızca Türkiye devrimine karşı değil, çok daha fazlasıyla, uluslararası proletaryaya ve dünya devrimine karşı bir sorumluluktur. Bir marksist devrimci için sorunun başka tür bir ele alınış ya da konuluş biçimi düşünülemez.

Devrime aday bir ülkede devrimcilerin görevi devrimci iktidar mücadelesinin toplumsal güçlerine, onlarsız hiçbir gerçek devrim mücadelesinin düşünülemeyeceği temel sınıf dinamiklerine yönelmek, önderlik ve örgütlenme alanında mümkün olan en azami çabayı sarfetmektir. Bilimsel devrim teorisinin bu basit gerçeği bir yana, gelişmekte olan devrimci Kürt ulusal hareketi ve PKK deneyimi bile bu konuda yeterince öğreticidir. Kürt ulusal hareketi Türkiye devriminin temel dinamiklerinden biridir. Bu aslında kendini bugün ulusal hareket biçiminde ifade eden devrimci köylü dinamiğidir. PKK, bu toplumsal dinamiği canlandırmayı ve devrimci ulusal istemler doğrultusunda bir politik savaş içine sokmayı başarabilmiştir. PKK'nın herkesin ilgiyle ve bir bakıma imrenerek izlediği başarısının sırrı da buradadır. PKK'nınki askeri olmaktan çok politik bir başarıdır aslında. Yoksul köylü ağırlıklı olmak üzere Kürt köylülüğünün desteğini kazanmada ifade bulmaktadır. Gerilla savaşının başarısıyla sürdürülebilmesi bu toplumsal taban, destek ve katılım sayesinde mümkün olabilmektedir. Sorunu, PKK'ın Türk devletine karşı dar bir askeri-politik savaşından ibaret görmek, Türkiye Kürdistanı'nda bugün yaşanmakta olan devrimci süreci kavrayamamak olur. PKK gerçeğinin kendisi de bu toplumsal zemin üzerinde kavranabilir. PKK, Kürt devrimci aydınları ile Kürt yoksul köylülüğünün cisimleşmiş birliğidir.

Bugün Türkiyeli komünistler için en acil ve asli görev, devrimimizin öncü ve temel toplumsal dinamiği olan işçi sınıfıyla birleşebilmektir. Ayağını bu toplumsal taban üzerine basmadıkça, adına ve iddiasına uygun gerçek bir komünist hareketten sözedilemez. İşçi sınıfının hiç değilse en ileri kesimleriyle birleşmeyi başaramadıkça, komünist akım gerçek bir siyasal hareket kimliği kazanamamaz. İşçi sınıfı yıllardır hoşnutsuzluğunu pratiğe dökmüş, bir kaynaşma ve hareketlilik içine girmiştir. Fakat önderlikten, devrimci politik bilinçten yoksunluk ve örgütsüzlük, işçi hareketinin sıçrama yapmasını, bağımsız politik bir sınıf kimliği kazanmasını engellemektedir. Komünist hareketin tarihsel siyasal misyonu tam da burada ortaya çıkmaktadır. Tüm dikkatini ve çabasını işçi sınıfı üzerinde yoğunlaştırmak; sınıf hareketinin politik ve örgütsel gelişimini kolaylaştırmak için azami çabayı sarfetmek; en ileri ve sağlam kesimiyle birleşerek sınıf hareketinin yol gösterici, eğitici ve örgütleyici öğesi olmak. Bu görevden şaşmamak için, modern sınıflardan oluşan kapitalist bir toplumda, biricik tutarlı devrimci sınıfın, proletaryanın, tarihsel devrimci misyonu ve bu sınıf karşısında komünistlerin özel misyonu konusunda bilimsel bir açıklığa ve kesinliğe sahip olmak gerekir.

Sorular şunlardır: Burjuva düzenin çözümsüz, devrimci sınıfın hareketlilik içinde olduğu bir dönemde, devrime aday bir ülkenin, Türkiye'nin, hemen hemen tamamı kendine komünist diyen devrimcileri, tarihsel ve enternasyonal sorumluluklarının ne ölçüde bilincindedirler? Bu "komünistler", proletaryanın genel tarihsel devrimci rolü ve bu sınıf karşısında kendi özel rolleri konusunda ne ölçüde açık bir kavrayışa sahiptirler?

Sorularımız devrimci icraatları sonu gelmeyen "Marksizm" tartışmaları yürütmekten ibaret liberal, aydın çevreleri kapsamıyor. Zaten

bunlar, öznel niyetleri ne olursa olsun, devrimci örgüt pratiğinden ve devrimci politik etkinlikten uzak durdukları ölçüde, düzenin basit ve zararsız eklentileri olarak kalmaktadırlar. Kendi de müzmin bir liberal olmakla birlikte, politik iddiası ve etkinliği olan biri olarak Doğu Perinçek, "sosyalizm projeleri" üzerine kuru gevezeliklerle zaman tüketen yeni dönemin bu yeni liberallerini "tartışma tüketenler" olarak nitelerken, bütünüyle haklıdır.

Sorularımızın asıl muhatabı devrimci bir örgütlenme ve eylemlilik içinde olan grup ve partilerdir. Bunların her biri 15-20 yıllık siyasi geçmişi olan örgütlerdir. Kendilerine içtenlikle "komünist" demektedirler. İçlerinde kendilerini 10-15 yıldır "parti" olarak görenler de var. Ama gariptir, bunların bir kısmı, geride bıraktıkları 15-20 yıla rağmen politik mücadeleyi hala çocukça bir mantıkla ele alabilmektedirler. Bireysel terör eylemleriyle kendilerini göstermeyi, sağa sola bomba atmayı, sokaklara bombalı pankart asmayı, çoğu öğrenci küçük devrimci gruplarla ikide bir "korsan koyma"yı politik mücadele sanabilmekteler. Kuşkusuz bunlar kitle, dahası sınıf çalışması da yürütmektedirler. Bazı örnekleri sayılan "eylem" türlerini kitle çalışması "yerine değil", kitle çalışmasıyla "birlikte" uygulamaktadırlar. Devrimci maceracılığın bu evrensel "yerine değil, birlikte" formülü, bizde de aslında yeni değil; 12 Eylül öncesinde bazı gruplar bireysel terör ya da siyasal maceracılık çizgisini bu aynı formülle teorize ediyor ve uyguluyorlardı. İlginç olan, geçmişte bunu haklı olarak eleştiren bazı kesimlerin de, şimdilerde bu formüle uygun bir eğilim ve pratik içinde olmalarıdır. İşler öyle acınası noktalara varmıştır ki, "bombalı pankart" asanların bazıları basın bürolarına bu eylemlerini telefonla bildirmekte, burjuva basınında bu tür "eylem"lere ilişkin olarak çıkan küçük haberlerin küpürlerini ise, politik etkinliklerini "tabana" duyurmak için olmalı, dergilerinde yayınlamaktadırlar.

Böyle olaylar, nesnel özellikleriyle devrime en yakın bir ülkede oluyor! Böyle davranışlar, tarihin omuzlarına büyük bir sorumluluk yüklediği Türkiye devrimcilerinin bir kesimi tarafından gösteriliyor!

Bu çocukluk hastalıkları, en genci en az 15 yıllık geçmişe sahip örgütlerde yaşanıyor. "Çocukluk hastalığı" denilen şey aslında genç ve tecrübesiz hareketlere özgüdür ve bu nedenle bir ölçüde hoşgörüyle de karşılanır. Tam da bu nedenle, kendi devrimci geçmişimizin bunca acı ve öğretici deneyiminden sonra, böyle davranışlar gösterebilen 15-20 yıllık gruplarımızın davranışlarını politika cüceliği olarak tanımlamak belki de daha doğrudur.

Bu anlayış ve davranışların nedenleri üzerinde durmak gerekiyor. Kuşkusuz bunlar herşeyden önce belli bir ideolojik-sınıfsal kimliğin yansımalarıdır. Fakat, şaşırtıcı gelebilir, bu tür eylemlerin bazı gruplar için psikolojik nedenleri de var. Önce kısaca bunlara değinelim.

12 Eylül dönemi, her karşı-devrim dönemi gibi, devrimci hareket için büyük bir gerileme ve daralma dönemi oldu. Devrimci örgütler büyük kayıplara uğradılar ve zaten kararsız ve kaypak küçük-burjuva tabakalardan oluşan kitle tabanlarını yitirdiler. Fakat bir çokları için bu tam bir küçük-burjuva dağılma ve tasfiyeye dönüştü ve giderilmesi güç ideolojik ve moral kayıplara yolaçtı. Bu duruma düşen bir çok örgüt ancak son bir kaç yıldır sınırlı bir toparlanma çabası içine girebildi. Bu çaba, geçmiş sürecin kapsamlı ve köklü bir değerlendirmesi ve eleştirisi üzerine oturmadığı gibi, işçi ve öğrenci hareketinin yaşadığı canlanma içinde kolay yoldan güç olma ve böylece "varlığını" yeniden kanıtlama kaygısına dönüşerek yozlaştı. Varlığını ve etkinliğini bu yolla kanıtlama çabası yetersiz ve verimsiz kaldığı ölçüde, "bombalı pankart"lar ve "korsan eylem"ler bu aynı işlevi gören yöntemler olarak görüldüler. Bu tür yöntemleri "verimli" kılan, burjuva basının ilgisiydi. Sayısız işçi direnişini görmezlikten gelen burjuva basını, bu tür eylemleri yansıtmaya özel bir eğilim duyuyor, böylece deçeşitli örgütlerin varlığı ve sözde politik etkinliklerinden kamuoyu haberdar olmuş oluyordu. Bu, psikolojik nedenlerden birincisidir. İdeolojik-siyasal platformunda reformizmin güçlü etkilerini taşıdığı halde, 15 yıllık bir "parti" olarak varlığını ve aktivitesini bu tür eylemlerle kanıtlamayı son yıllarda çizgi haline getiren bir hareketin, bugün dağılma noktasına gelmesi trajik olduğu kadar öğretici-

dir de. 15-20 yıllık örgütlerin varlıklarını bu yolla gösterme kaygısı taşımaları, devrimcilik adına bir zavallılık örneğidir.

Psikolojik nedenlerin ikincisi ise, "ihtilalci" konumunu gösterme kaygısıdır. Aynı ideolojik-sınıfsal taban üzerinde kalındığı halde, kitle mücadelesinin yarattığı uygun konjonktürde '71 Devrimci Hareketinin maceracılığına yöneltilen eleştiriler, bazı gruplarda güçlü bir sağcılaşmaya ve ihtilalci ruhu büyük ölçüde yitirişe yolaçtı. Karşı-devrim döneminin pratiği bu sağcı-reformist kimliği devrimciler ve yığınlar önünde tescil edince, bu sicilden arınmak ve ihtilalci kimliklerini yeniden kanıtlamak kaygısındaki bazı gruplar bunun en kolay ve kestirme yolu ve yöntemi olarak, bu aynı eylem türlerini ("bombalı pankart", "korsan eylem" vb.) seçtiler. Eskiden "maceracılık" olarak eleştirilip terkedilen şeyler, yeni dönemde "ihtilalci" ruh ve kimlik kazanmanın ve bunu dosta-düşmana göstermenin araçları olarak görülüp yeniden benimsendi. Böylece gerisin geri başa dönülmüş oldu. Şu farkla ki, artık "yerine değil, birlikte" formülü çerçevesinde...

Psikolojik olarak tanımladığımız bu etkenlerin, kuşku yok, belli bir ideolojik-sınıfsal mantığı var. Küçük-burjuva dargörüşlülüğü, güvensizliği, kolaycılığı ve faydacılığının ruhsal yansımalarıdır bunlar. Temel ideolojik sınıfsal zaaflarla doğrudan bağlantılıdırlar.

Yakın geçmişe ilişkin değerlendirmelerimizde biz, '71 Devrimci Hareketinin maceracı mücadele çizgisinin, '70'lerin ortasında, kitle mücadelelerinin uygun ortamında terkedildiğini, ama maceracılığa yöneltilmiş eleştirinin yüzeyde kaldığını, küçük-burjuva sınıfsal konumun ve temel ideolojik ve programatik görüşlerin aşılamadığını hep vurguladık. Geçmişi anlamak ve aşmak görevi karşısında bunca ayak direyenlerin, koşulları doğduğunda geçmişin en ilkel yanlışlarını tekrarlamalarında şaşılacak bir yan yoktur. Burada bilinçli bir siyasal davranış bile sözkonusu değildir. Sözkonusu olan, ortamın koşullandırdığı bir kendiliğinden sürükleniştir. Zamanında maceracılık kendiliğinden,kitle hareketinin uygun atmosferinde, onun olumlu etkisiyle terkedildi. Şimdilerde maceracı eğilimlere yine kendiliğinden, kitle hareketinin henüz zayıf ve sınırlı olduğu bir ortamın beslediği zayıflık ve sabırsızlıkla sürükleniliyor. Kitle desteğinden yoksunluk koşullarında maceracılığa eğilim, küçük-burjuva devrimciliğinin bir yansımasıdır. Öte yandan ideolojik zayıflık ve belirsizlik sorunu var. Yitirilen yalnızca kitle desteği değil, yanısıra eski görüş ve programlara duyulan güvendir de. Bu ideolojik belirsizlik, ideolojik belirsizlik ise kendiliğindencilik demektir. Tüm bunlar, "Hiç değilse, müthiş bir gürültü koparalım!" ruh halinin uygun ortamıdır. Bazıları "gürültü koparma"yı zayıflıklarını örtmenin ve varlıklarını göstermenin yöntemi olarak benimsemiş görünüyorlar. Böyleleri, devrime aday bir ülkenin devrimcilerinden beklenen sorumluluk ve ciddiyetten yoksundurlar.

Siyasal mücadeleyi böyle kavramaları, devrimci sınıfın tarihsel misyonu ve bu sınıf karşısında komünistlerin misyonu konusundaki kavrayışlarının da bir göstergesi ve ifadesidir. '71 Döneminin "ideolojik önderlik" tezi hiçbir zaman aşılamadı ve bugün de sınıf dışı devrimci eylem çizgisi olarak yaşıyor. Parti, sınıf ve devrim ilişkisi yada diyalektiğini 15-20 yıldır bir türlü doğru kavrayamayan "marksist" gruplarla dolu bir ülkedir Türkiye.

EKİM

Görev başına!

Sürüp gitmekte olan bu talan, bu yağma, bu sömürü ve baskı düzenine karşı muhalefet büyüyor. Dipten bir dalga yükseliyor. İşçi sınıfı silkeleniyor... Ölü toprağını üzerinden atıyor. Davasına sahipleniyor.

Sıradan bir ilgiyle olayları izleyenler bile farkına varabilir bunların. Gün geçmiyor ki, işçiler sokağa dökülmesin, toplu vizite eylemine başvurmasın, yemek boykotu koymasın. Uşak ve teslimiyetçi sendika yöneticilerinin tartaklanması, şubelerin basılması ise artık günlük olaylar arasında...

Sözün kısası; dev uykusundan uyanmaktadır, üretimden gelen gücünün her geçen gün daha çok farkına varmaktadır. Her gün biraz daha çekilmez ve dayanılmaz olan yaşam koşullarını artık kader olarak kabul etmek istememektedir.

Daha bir kaç yıl önce, bir yığın küçük-burjuva demokrat, halkçı radikal kişi ve akımlar, siyasal özgürlüklerin olmadığını, örgütlenmek için ve mücadele etmek için önce antifaşist demokrasi mücadelesi vermek gerektiğinden sözederlerken ve bunun için de 12 Eylül faşist Anayasasının bazı maddelerinin değiştirilmesi için çaba harcar, kafa yorarlarken, İstanbul'un işçileri, dosta ve düşmana, varolan tüm faşist engellerin varlığına rağmen mücadele edilebileceğini gösterdi. Arkasından Bahar Eylemleri aynı kararlılıkla tüm yasal engelleri çiğneyip binleri yasadışına taşıdı.

Bu günlerde bu eylemlere yenileri ekleniyor. Hem de burjuvazinin toplu vizite eylemini bile "yasadışı" ilan etmesine, bu eylemi bile "suç" saymasına rağmen...

Topkapı, Trakya, Kırklareli cam fabrikalarında binler daha yeni bu eylemi gerçekleştirdi. Tedirgin olan, telaşlanan sermaye cephesi, Kırklareli Cam Sanayiinden 6 işçiyi işten attı. Bunun üzerine Trakya ve Kırıklareli cam fabrikasındaki işçiler yemek boykotuna gittiler. Fabrikalar askeri güçler tarafından kordon altına alındı. Yemekler burjuvazinin sadık köpeği ordu birliklerine gönderildi.

Bursa Reno ve TOFAŞ işçileri kendilerini satan sendikacıları protesto etmek için sendika binasına yürüdüler. Sendikacılar işçilerden kaçmayı çıkar yol olarak gördüler...

Bu örneklere daha onlarcasını eklemek mümkündür. Ama ben bunu yapmayacağım. Çünkü sorun örnekleri çoğaltmakta değil, onlardan ders çıkarmaktadır. Sorun güncel olanı, gelişmekte olanı, hayatı kavramaktı.Bunu kavramaksızın ne kendimize doğru bir mücadele çizgisi saptayabiliriz, ne de olayların gidişine müdahale edip yön verebiliriz.

Bir yığın aydın geveze, devrimcilik adına bu yaşananlar, olup bitenler karşısında ukalaca bir tavırla, "olanları bu kadar abartmayın. İşçiler yürüyorsa ne oluyor? Burjuvazi önlerine bir kırık ekmek attı mı sesleri solukları kesilir. Eylem var. Ama kendiliğindendir... Ekonomik niteliktedir..." vb., sözleri edebilmektedir.

Onlara Ekim kürsüsünden seslenmek istiyorum: Peki ne bekliyordunuz? Yıllardır sosyalizmden ve sınıftan uzak durarak özünde burjuva demokratik bir perspektif ve küçük-burjuva bir toplumsal zeminde devrimcilik yaptığınıza göre; işçilerin sınıf bilinci kazanmasında, işçi sınıfının kendi gerçek devrimci öncüsüne kavuşmasında üstünüze düşeni yapmadığınıza, onun dışında ve sözde onun adına devrimcilik yapmak yolunu tuttuğunuza göre, bugünkü duruma niye şaşırıyorsunuz? Sınıfın eylemi kendiliğinden değil de nasıl olacaktı?

Geçmişi tekrar etmenin hiç kimseye faydası olamaz. O halde artık sığ kavrayışlardan vazgeçelim. Marksizm-Leninizm adına gevezelikleri bir yana bırakarak, onun devrimci içeriğini ve gereklerini kavramaya çalışalım. Bizi sınıfa, sınıfın davası olan sosyal devrime götürecek olan budur.

İşçi sınıfının gerçek önderi olmadığı halde onun ekonomik talepler ile ayağa kalkmasını kendiliğinden diye küçümseyen beyler, bence bunda şaşılacak bir yan yok! Sınıfı rahat bırakır da biraz kendimize gözatma zahmetine katlanırsak, gerçeğin acı yüzünü görebiliriz.

"... Demek oluyor ki, görevimiz, sosyal demokrasinin görevi kendiliğindenliğe karşı savaşmak, işçi sınıfı hareketini burjuvazinin kanatları altına sokmak yolundaki bu kendiliğinden trade-unioncu çabadan uzaklaştırmak ve devrimci sosyal-demokrasinin kanadı altına

(Devamı s.6'da)

İşten atılmalar

Günümüzde işçi sınıfının sermaye düzenine karşı mücadelesi ekonomik-demokratik talepler temelinde yoğun bir şekilde sürüyor. Mevcut bürokratik, sermaye yanlısı sendikaları da aşarak gelişen ve kitlesel bir eylemlilikle kendini ortaya koyan bu mücadele, henüz bağımsız sınıf tavrının ortaya konduğu ve iktidar hedefine sahip bir mücadele olmaktan uzak. Kendi emeğini üç kuruş yerine beş kuruşa pazarlama - yani toplu pazarlık- ve iş güvenliğinde somutlaşıyor bugün. Bu nedenle, bağımsız sınıf tavrının geliştirilmesi konusunda hem biz sınıf bilinçli işçilere hem de marksist-leninist aydınlara önemli görevler düşmektedir.

Tüm kapitalist ülkelerde olduğu gibi Türkiye'de de işten çıkartmalar yoğun bir şekilde yaşanıyor. İşten atılmalara karşı sürdürülen mücadele bu nedenle önem taşıyor ve bugüne kadar sürdürülen mücadeleden dersler çıkarmak durumundayız. En son Aselsan işçileri sendikal örgütlenme sürecinde işten çıkartılan arkadaşlarının tekrar işe alınması için işi bırakma eylemi yaptılar ve işveren geri almak zorunda kaldı Yine Migros'da yalnızca işten atılan arkadaşların geri alınması talebiyle greve gidildi. İşten atılmalar karşısında buna benzer pek çok direniş örneği yaşandı.

Ancak biz işçiler şunu çok iyi bilmeliyiz ki bu tür eylemler bizlere çeşitli deneyimler ve mevziler kazandırsa da, kapitalist düzen koşullarında buna benzer onlarcası yüzlercesi ile karşılaşacağız. Biz ileri işçilere düşen görev ücret artışı, işten çıkarmalara karşı çıkma vb. taleplerle yürüttüğümüz mücadeleyi doğru bir temelde ele almak, sınıfın genel çıkarlarına dönük bir mücadele çizgisi izlemektir. 1990 toplu pazarlık dönemine giriyoruz; işten çıkarmalar tekrar kitlesel olarak yaşanacak. Bu sürece bugünden hazırlanmalı, tüm işçileri bu konuda duyarlı hale getirmeli, gelişebilecek işten çıkarmalara karşı tek tek değil, işkolu düzeyinde mücadeleler örgütleyebilmeliyiz. Ekonomik-demokratik mücadelemizde mevziler kazanabilmek için ortak hareket etmeliyiz. Bu mevzilerin kazanılması da fabrikalarda işyeri komiteleri temelinde ve sınıf çıkarları doğrultusunda doğru bir perspektif ve anlayışla örgütlenmekle mümkün olacaktır.

Tüm fabrikalarda etkin hale getirilecek bu işyeri komiteleri, işyerlerindeki mücadelede ortaya çıkan olumsuzlukların giderilmesinde, bürokratlaşmaya karşı mücadelede, bağımsız sınıf tavrını ortaya koyabilme ve sınıf sendikalarını yaratma mücadelemizde bizim için dayanak noktaları olacaktır.

Ancak bu komitelere doğru bir sınıf perspektifiyle yaklaşmadığımız ve buna uygun bir biçimde örgütleyemediğimiz koşullarda, günlük kazanımlarımız olsa dahi bunları koruyamayıcağımız gibi yenilerini elde etmemiz de güçleşecektir. Ekonomik-demokratik mücadeleyi bağımsız devrimci işçi hareketi yaratılması mücadelesi ile birleştirebildiğimiz koşullarda günlük kazanımlarımızı kalıcı hale getirebileceğimizi unutmamalıyız.

Aydın Öz

Görev başına

(Baştarafı s.5'te)

sokmaktır..." (Lenin)

Bilmem bu satırlardan ne anlıyorsunuz? Ben kendi anladığımı söyleyeyim. Sınıfın hareketinin kendiliğindenci bir konumda kalmasında ve sosyalist bir siyasal harekete dönüşememesinde, kabahat sınıfın değil, tam tersine kendine "devrimci", "sosyalist" diyenlerin, kendini 10-15 yıldır "parti" ilan edip de dar ve kısır küçük burjuva çevreler olmaktan öteye gidemeyenlerindir.

Sınıfı devrimci mücadele çizgisine çekmekten aciz olanlar, sınıfa doğru bir mücadele perspektifi ve programı sunamayanlar, bütün bunlar yetmiyormuşçasına onu suçlamaya, mücadelesini küçümsemeye yeltenenler, tümünüze soruyorum: Varlık nedeniniz nedir?

Üstümüze düşeni, boynumuza borç olanı yerine getirmediğimiz gün gibi aşikardır. O halde görev başına!

Tek Yol Sosyalist Devrim!
Kahrolsun Sermaye İktidarı
Yaşasın Sosyalizm!

M.Su
İstanbul

Önderlik, örgüt ve eğitim bekliyoruz

Ekim'i beş aydan beridir izliyorum. Bugüne kadar elimize geçen tek illegal gazetedir *Ekim*.

Ekim Hareketi saflarında teorik ve siyasi olarak gelişmek ve tüm işçi sınıfının dertlerine ortak olmak istiyorum. Çünkü aynı sorunları bir işçi olarak ben de yaşıyorum. En ağır koşullarda çalışan biz işçiler iken, ürettiklerimizi kendine maleden burjuva patronları oluyor.Ve biliyorum ki, bizler burjuvaziye karşı örgütlenip mücadele etmediğimiz ve kapitalist düzene son vermediğimiz sürece emeğimizin karşılığını alamayacağız.

Bu nedenle ben *Ekim*'in bazı konularda biraz daha açık olmasını istiyorum. Yani bir ilkokul öğrencisinin birinci sınıfta ABC..'yi öğrenmesi gibi, *Ekim*'de işçilerin düzeyine uygun belli konuları işlemeli ve bunlara ağırlık vermeli. Ben bir okur, bir sempatizan olarak siyasi bakımdan kendimi geliştirmek, devrimci bir militan olmak istiyorum.

Bugün çevremizdeki işçiler üzerinde 12 Eylül'ün etkileri halen varlığını bir ölçüde sürdürüyor. Belli bir korku, endişe ve devrimci örgütlere bir güvensizlik var. İşçilerin bilinç düzeyleri çok geri. Örneğin bir fabrikada grev yapıldı, birkaç ay sürdü ve sonuçta galip çıkan yine burjuvazi oldu. Bunun böyle olmasında en önemli etken, işçilerin siyasi olarak geriliği ve devrimci bir örgütten ve önderlikten yoksun olmaları.

Doğu Avrupa ülkelerinde yaşanan olaylar; SSCB, Romanya, Macaristan, Polonya vb. ülkelerin durumu halkı etkiliyor. " İşte sosyalizm!", "sizin de kurmak istediğiniz sistem ve sonuçları ortada", diyorlar. Bu yaşananlar yalnızca halkı değil, siyasi grupları da etkiledi. Ben bu konuda *Ekim*'de derli toplu bir yazı hazırlanmasını istiyorum.

Karşı-devrimin ve revizyonistlerin demagojilerini etkisiz hale getirebilmek, ve gerçek bir sosyalist hareket yaratabilmek için Ekim'e, kadrolarına ve genç militanlara büyük görevler düşüyor.

Yaşasın Devrim, Yaşasın Sosyalizm!

A.Kızılgül - Mersin

Mersin'de polis terörü

Türkiye'nin her yerinde olduğu gibi Mersin'de de yoğun bir baskı ve sıkı güvenlik önlemleri sözkonusu. Mersin'e atanan yeni emniyet genel müdürü azılı bir faşist ve düzenin sadık bir uşağı. Burada, ilerici, devrimci ve demokratlara yönelik olarak sürdürülen saldırı ve baskılardan sözetmek istiyorum.

Daha önceden tutuklanıp salıverilmiş olan siyasi kişilerin evleri tek tek basılıyor. Geceyarısı uykudan uyandırılarak ilginç bir biçimde emniyete götürülüyorlar. Ev basıldığı andan emniyete gidene dek alınan kişilerin video filmleri çekiliyor. Emniyette numara verilip fotoğrafları çekiliyor.Bir gece misafirimizsin deniliyor ve sonra bırakılıyorlar. Amaç yeni gelen polislere tanıtmak, gözdağı vermek ve korkutmak.

İki, üç ay içerisinde 200'den fazla kişi bu biçimde fişlendi. Kimilerine işkence yapılıyor, kimisine "iyi" davranılıyor. Herkesin niçin oraya getirildiğine dair mutlaka bir gerekçe bulunuyor. Bir kaç kişinin yasak yayın sattıkları iddia edildi. Her yerde satılan kitaplar bunlar ve satan kişilerin ilerici olması "yasak " olması için yetiyor.

Sık sık kahveler basılıyor, arabalar durdurulup kimlik kontrolü ve aramalar yapılıyor, sokaktan geçenlere rastgele kimlik soruluyor. Eskiden cezaevinde yatmış bir arkadaşın yasal bir dergiyi alıp bulundurması, gözaltına alınıp işkence görmesine neden oldu vb.

Sermaye ve uşaklarının bu azgınca saldırıları, onların yalnızca korkularını ve çürümüşlüklerini gösteriyor.

Dilan Hazer
Konfeksiyon işçisi

Yılmaz Güney işçi sınıfına ve sosyalizme aittir

"Yılmaz Güney'i anma anıtlaştırma" da ifadesini bulan bir toplantı Ocak sonunda Paris'te yapıldı. Toplantı (gece) öncesi Fatoş Güney, tüm siyasi örgüt, kuruluş ve derneklere birer çağrı metni gönderdi. Elimizde olmayan nedenlerle, ilk toplantıya katılamadık. Katılanlardan Fatoş Güney'in, ilerici ve devrimci çevrelerden Yılmaz için beklentilerini ifade ettiğini ve destek istediğini öğrendik. Örgüt ve kuruluşlara söz hakkı verilmeyecek, iletilen mesajlar -zaman darlığından- okunmayacaktı. Ama Fatoş Güney yazmayı düşündüğü bir kitapta iletilen mesajları yayınlayacaktı. Ayrıca "Yılmaz halkın malıdır, herkesin sevgilisidir" mantığına uygun olarak, her renkten kişi ve çevre çağrılmıştı. Gelemeyenlere de ulaşılıyordu. Buna tepki duyduk.

Yılmaz revizyonistlerin ve reformistlerin vb. malı olamazdı. O, sağlığında bunların tümüne düşmandı. Ölümünün ardından bunların "Yılmazcı" kesilmesinin siyasal bir istismar olduğunu kendi aramızda tartıştık. Bu anlayışla bir arkadaşımızı 2.toplantıya gönderdik. Toplantıda "kim ne kadar bilet ve afiş asacak, nereye afişleyecek" tartışıldığından, arkadaş görüşümüzü açamadan, bilet ve afişlerle geri döndü. Örgütler arasında kıyasıya bir yarıştan bahsedildi. "Hizmet sunma" yarışıydı Yılmaz'a. Sevinmedik!

Sonuçta gece yapıldı. Stand bile açtırılmadı geceyi örgütleyen devrimcilere. Çalışma-iş arkadaşları, anılarını, film setlerinin zorluklarını anlattılar. Yılmaz, dünya görüşünden soyutlandı. "Artis"leştirildi. Siyasal olarak kişiliksizleştirildi. Onun mahkum edilmesine katkısı olan, ulusunu imha eden parlamento ahırından gelenler, devleti ve onun parlamento ahırını yıkmayı önlerine hedef olarak koyan devrimciler tarafından çılgınca alkışlandılar. Kendi yandaşlarından bile belki bu kadar alkış almamışlardı. Geceyi düzenleyen 7-8 bin insanı oraya taşıyanlar ilericiler ve devrimcilerdi. Devrimcilere nutuk atan ve alkış toplayanlar ise, Yılmaz'ın sınıf düşmanları!...

İki şeye üzüldük.

Birincisi, bu gecede Yılmaz Güney'in yeniden-siyasal olarak da öldürülüşüne ve eşinin buna göz yummasına. (O sadece katılımın yoğunluğunu düşünüyordu.)

İkincisi, devrimcilerin parlamenter avanaklığa olan aşkına-alkışına!

Fransa'dan bir grup
Ekimci

Yurtdışı örgütümüz nerede?

Merhaba Arkadaşlar,

"Ekim" üçüncü yılını geride bıraktı. Ben bir taraftar olarak Ekim'in "yurtdışı" düşüncesini henüz öğrenebilmiş değilim. Görebildiğim kadarıyla gazetede de böyle bir yazı çıkmadı. Ben bazen kendi kendime, Ekim Türkiye devriminin örgütü, yurtdışının hiç önemi yoktur, diyorum. Fakat Avrupa'da dağıtılan bildirilerde Ekim'in yurtdışı örgütünün de olduğunu görüyorum. Amaçsız bir örgütlenme elbette olmaz. Öyleyse, henüz böyle bir örgütlenmenin amacı ve gereğinin taraftarlara iletilmemesi bir eksiklik değil mi?

Ben Hollanda'yı gözönüne alarak, Ekim yurtdışını herhalde sadece maddi kaynak olarak görüyor, diye düşünüyorum. Oysa PKK örneğinde de görüldüğü gibi Yurtdışının örgüte "can" ve "kan" kazanmada önemi büyüktür. Üstelik Türkiye şartlarına göre zorluğu da yok.. Yaklaşık 6-7 aydır Hollanda'ya sorumlu bir arkadaşın geldiğini işitmedim. Eğer arkadaşlar geliyor da bir iki arkadaşı görüp gidiyorlarsa bu çok yanlış bir şey. Örgütün tüm taraftarlar üzerinde denetimi olmazsa olumlu bir kazanım da elde edilemez. Durumun böyle olmasının benim üzerimde büyük etkisi oluyor, oldu da. Bir gevşeme, işi sıkı tutmama, hanttalık... görüyoruz, PKK ta Bekaa Vadisi'nden bir adamını ayda, iki ayda bir yollayıp tüm Avrupa'yı denetliyor. En geri taraftarlarını bile denetliyorlar! Bunları da görünce bizim yurtdışı anlayışımızın eksik olduğu, kusurlu olduğu kanısına varıyorum. Açık söyleyeyim, örgütün denetimsizliği bizi yerimizde saydırıyor. Ben kendimde bu durumu hissediyorum. İş sadece yazıp, çizmekle olsaydı,

(Devamı s.10'da)

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde devrimci öğrencilerce oluşturulan Halkların Kardeşliği Komisyonu aşağıda metnini yayınladığımız bildiriyle çalışmalarına başladı. Komisyon, Kürt ulusunun varlığının inkarına yönelik düşüncelerle mücadele edecek, Kürt dilini, tarihini ve kültürünü tanıtacak.

Devrimci öğrenciler kürt halkının yanında

YAŞASIN KÜRT VE TÜRK HALKLARININ KARDEŞLİĞİ!

KARDEŞLER!

Görüyor musunuz dağbaşlarında tutuşan isyan ateşini?

Duyuyor musunuz Kürt halkının özgürlük türküsünü?

Bu halk ki yüzyılın ötesinden gelen zulüm ve esareti yaşıyor.

Bu halk ki zulmün zincirini kırmak için bir kez daha ayağa kalkıyor.

Evet!

Okullarda aynı sıraları paylaştığımız, fabrikalarda aynı örste birlikte demir dövdüğümüz insanlar, yani 20 milyon nüfuslu Kürt halkı kendi yurdunda tutsak. Faşist devlete göre onlar "dağ Türkü". Peki onca zulmün, katliamın ve işkencenin reva görüldüğü "dağ Türklerinin" suçu ne? Suçları gerçekte "dağ Türkü" olmamaları, ayrı dili, kültürü, ülkesi ve tarihi olan bir ulus olmalarıdır. Suçları, kendi anadillerini konuşabildikleri, varlık ve yaşam hakkına sahip oldukları, yani onurlu ve insanca yaşadıkları özgür bir Kürdistan istemektir. Suçları, köleliğe boyun eğmemektir.

İşte bu yüzden egemen sınıflar ve onların faşist devleti asimilasyon, zulüm ve imha yoluyla Kürt halkını zincire vurup köle bir halk olarak sömürmeye devam edebilmek için her türlü insanlık dışı, iğrenç yola başvurmaktan çekinmiyor. Kürt yoksul köylülerini toplu ve birer birer kurşuna dizip toplu mezarlara gömüyor. Topluca işkence yapıyor. Zorla insan dışkısı yediriyor. Ve Kürt halkına daha nice iğrenç saldırıda bulunuyor.

Hemen her gün dağ başlarında, mezra ve köylerde ve kasaba ve şehirlerde kurşuna dizilen Kürt köylüleri ve onların çocuklarının ölüm haberleri TV ve radyo haber bültenlerinde ve gazete sayfalarında eksik olmuyor.

Bugün Kürdistan, 400.000'i aşkın asker (Türk ordusunun yarısından fazla), binlerce polis, Amerika'da özel olarak eğitilmiş, özel tim ve yerli işbirlikçi milisler tarafından işgal edilmiş durumda. Faşist devlet Kürt halkına ölüm ve kölelik arasında seçim yapmayı dayatıyor. "Ya köleliği kabul edeceksin, ya da her türlü zulüm ve işkenceyle öleceksin" diyor. Kürt halkının seçeneği ise ya onurlu ve özgürce yaşamak ya da bu uğurda savaşarak ölmek.

KARDEŞLER!

İnsanlık onuru taşıyan hiç kimse bir halkın topyekün asimilasyon, zulüm ve imha yoluyla yokedilmesine seyirci kalamaz. Kalmamalıyız!

Faşist devletin Kürt halkına karşı işlediği insanlık suçunun ortağı olmak istemeyen her onurlu insan, varlığını ve kendi kaderini tayin hakkını savunmalı, Kürt halkının haklı mücadelesini desteklemelidir.

Üniversiteli gençliği, onurlu bilim adamlarını ve üniversite emekçilerini faşist devletin, kardeş Kürt halkına karşı giriştiği ve onyıllardır süren zulüm ve katliamları lanetlemeye, Kürt halkının kendi kaderini kendi tayin etmek için vermekte olduğu haklı mücadeleyi desteklemeye çağırıyoruz.

Üniversitelerimizi, caddelerimizi, sokaklarımızı ve bulunduğumuz her yeri bu uğurda da birer militan mücadele ve direniş alanına dönüştürelim!

Çünkü insanlık onuru ancak böyle savunulabilir!

Halkların kardeşliği ancak böyle sağlanabilir!

Katliamlar, işkenceler Kürt halkının isyan ateşini söndüremeyecek!

Yaşasın halkların kardeşliği!

İÜ Hukuk Fakültesi Öğrenci Derneği
Halkların Kardeşliği Komisyonu

İstanbul Üniversite'sinde protesto eylemleri

Maraş... Bu katliam onbinkez lanetlenmeli!

1978 yılının 24 Aralığında K.Maraş'ta bir katliam yaşandı. Katliamı gerçekleştiren resmi destekli sivil faşist güçlerdi. Bu canice katliamda faşizm bir kez daha o kanlı-cani yüzünü ortaya çıkardı. Daha doğmamış çocuklar bile katledildiler.

Ve aradan 10-11 yıl geçti, gençlik bu katliamı yine kitlesel ve yine militanca lanetledi.

Evet, aradan 10-11 yıl geçmişti, geçmişte yaşanan bu acı istenmeyen olayları tekrar gündeme getirmenin ne gereği vardı. İnsanlar birbirlerine kinlendirilmek mi isteniyordu? Neydi bu katliamı lanetlemenin anlamı?

Eğer herşey bu kadar basit olsaydı bu lanetleme anlamsız kalabilirdi. Eğer bizler Tuzla, Silopi, İkiyaka katliamlarını yaşamasaydık bu lanetleme anlamsız kalabilirdi. Ama hayır... Hiçbir şey değişmedi. Sömürücüler yine sömürü düzenlerinin sürmesi için canice katliamlara devam ediyorlar. Dün Maraş'ta MHP marka sivil faşistler kullanıldı, bugünse sermaye iktidarı, faşist diktatörlük resmi güçlerini çok rahat kullanabiliyor. Hayır, hiçbir şey değişmedi. Tekelci burjuvaznin iktidarı 1 Mayıs'ta silahsız insanlara kurşun sıkabiliyor. Bizim bu katliamları binlerce kez lanetlememiz gerekiyor. Ve binlerce kez anlatmalıyız katliamların nedenlerini.

Ülkemizde 1978'de olduğu gibi hala tekelci burjuvazinin açık-kanlı diktatörlüğü var. Ve o bugün daha da saldırgan. O, 12 Eylül'den beri çok daha saldırgan. O, '78'de sivil uşaklarına yaptırdığı katliamları bugün resmi görevlilerine yaptırabiliyor. Onlar çözemedik-leri siyasi-ekonomik krizle, onlar açlık, sefalet-lüks, onlar emek-sermaye çelişkisiyle, onlar ezilen ulusun ulusal kurtuluş mücadelesiyle sonlarının geleceğini hem de çok yakında geleceğini biliyorlar. Bunu engellemek için, sömürü düzenlerini sürdürebilmek için azgınca saldırıyorlar, katliamlar yapıyorlar. Ama sonlarını değiştiremezler, değiştiremeyecekler.

İşte bu amaçla, geçtiğimiz 25 Aralıkta İstanbul Üniversitesi'nde çeşitli fakültelerden öğrencilerin katılımıyla bir dizi eylemlilik geliştirildi. İlk olarak panolara ve duvarlara Maraş katliamına ilişkin fotoğraflar yapıştırıldı ve yazılar yazıldı (faşizm insanlık düşmanıdır.. vb.). Ardından geniş katılımlı bir forum düzenlendi, forumda K.Maraş katliamının sorumlusunun faşist devlet olduğu belirtildi. Forumdan sonra pankartlar açılarak okul dışına doğru yürüyüşe geçildi. Çıkışta polisin saldırısıyla karşılaştık, polisin saldırısına biz de taşlar ve sopalarla cevap verdik. Ardından faşist devlet-katil polis, kahrolsun faşist diktatörlük, kahrolsun faşizm, yaşasın mücadelemiz sloganları atarak polisle 1 saatten fazla çatıştık, polisler de bize taş atıyor, panzerle su sıkıyordu. Daha sonra devrim andı içilerek eyleme son verildi. Ertesi gün yapılan forumda Maraş'ta halka saldıranlarla okul çıkışı bize saldıranların özünde aynı olduğu anlatıldı.

Bizler de EKİM taraftarları olarak katliamla ilgili olarak hazırladığımız malzemede şu sloganları kullandık:

"Dün Maraş, Bugün İkiyaka, Silopi - Faşizm Döktüğü Kanda Boğulacaktır." "Maraş Katliamının Sorumlusu Faşist Diktatörlüktür - Kahrolsun Sermayenin Faşist Diktatörlüğü"

Bir kez daha yineliyoruz. Burjuva iktidarı katliamlarının hesabını verecektir. Hiçbir şey bize bu katliamları unutturamaz. Yeni Maraşlar yaşamamanın önkoşullarından biri de budur.

Kahrolsun Sermaye İktidarı!

Yaşasın Özgürlük, Yaşasın Sosyalizm!

H.Can
İstanbul

Yurtdışı örgütümüz...

(Baştarafı s.8'de)

Ekim bugün çoktan amacına ulaşmış olacaktı. Örgüt ayda, iki ayda bize ulaşsaydı benim için büyük moral olacaktı. Hiçbir denetleme olmadan nasıl militan kadro kazanılacak? Önceleri ben biz Ekim'in gerisinde kaldık, ona layık değiliz diyordum, ama biraz da Ekim yerinde sayıyor sanıyorum.

Yoldaşça selamlar
Zaandam'dan bir Ekimci
3.1.1990

Bir örgüt raporundan parçalar

(20 Haziran 1989)

Operasyonlar Üzerine

Yukarıda verilen bilgilerden anlaşılacağı gibi, üç örgüt (...) son bir buçuk ay içinde arka arkaya darbe yediler. Yenilen darbeler bazı gerçeklerin yeniden su yüzüne çıkması ve daha iyi anlaşılmasına yaradı demek yanlış olmaz.

(...)

Operasyonların nasıl başladığına ilişkin elimizde oldukça ayrıntılı bilgiler olmasa da net ve kesin bazı veriler mevcut. Dolayısı ile açık, doğru ve sağlıklı sonuçlara varma olanağına sahibiz.

Operasyonlardan çıkarılması gereken dersler neler olmalı?

1- Polis sızması, örneğin (...)'ya yönelen yaygın ve oldukça etkili darbe örgüt içinde bir unsurun satın alınması ve elde edilen bilgilerin değerlendirilmesi ile başladı. Operasyonun hemen sonrası bu gerçek bütün çıplaklığı ile açığa çıktı.

2. "Eski" bazı unsurlar karşı-devrimin illegal örgütlere ulaşmasında "sıçrama tahtası" ve ilk veri olabiliyor. Bunların hemen tümü polis tarafından biliniyor ve örgütlenmede bu gerçek gözönüne alınmıyor. Dolayısı ile hiçbir şey yokmuşçasına çalışmaya devam ediliyor. Bilinen eski devrimcilerin takipte ilk veri olması, gerekli tedbirleri almada gösterilen ihmaller ve legalizmle birleşince, kolay darbe yenebiliyor.

3- Legalci örgüt çizgisi, karşı devrimin sözde illegal örgütü bulmasında ve takipte etkili oldu. Örneğin (...)'ya yönelik operasyon, 8 aylık bir takip sonucu 7 şehirde bir anda ve merkezi-bölgesel darbeyle sonuçlandı. Anlaşılıyor ki, legal çalışınca polis kolaylıkla bulabiliyor ve elde ettiği bilgileri hemen bir operasyon yapmada değil de, verebileceği zararın en azamisini vereceğine inandığı ana kadar uzun süreli bir takip için kullanıyor ve sonuçta operasyonla noktalıyor.

4- Düşmana karşı legalist bir örgüt yapısının yanısıra, "iç illegalite"de zaaflar. Örgüt içi gizliliğin gereklerine uyulmadığı anlaşılıyor. Bu nedenle çözülmeler büyük tahribatlar yaratabiliyor. Basit bir tutuklanmada çözülme tüm örgüte sıçrıyor ve örgütün hemen tümü ağır bir darbe alıyor. (...)

5- Legal araçlar ve sözde yasal olanaklar operasyonun başlama noktası oluyor - örneğin (...)'un meşhur "büroları"-. Buradan başlayan takip, operasyonu; operasyon çözülmeyi, o da yıkım ve düşmanın çok kolay zaferi ile sonuçlanabiliyor.

(...)

Operasyonlardan çıkardığım sonuç ve tecrübeler bunlar. Doğal olarak bu veriler, örgüt faaliyetimizde özel önem verilmesi gereken olgular ve hassas olunması lazım olan gerçekler de oluyor. Biz işe yeni başlıyoruz. Temel örgütsel kurallarımızı başında, sapmaya ve yozlaştırılmasına izin vermeksizin uygularsak ve özgül olarak "eski" unsurlarla ilişki kurmada özel itina ve dikkat gösterirsek ciddi bir tehlike ile karşılaşmamız sözkonusu olmayacaktır.

Şuna inanılmalıdır: işçiler içinde örgütlenen bir örgüt gizlilik ve leninist örgütlenme kurallarını uygularsa hiçbir güç ona ciddi ve ağır darbeler vurmaya muktedir olamaz. Biz bunu yapmaya çalışıyoruz, yapacağız. Bugün ilişkiler çok dar ve küçük, ama, olduğu kadarı ile tümü ile işçi ilişkileri ve bizi kolayca anlayabiliyorlar. İşte tam da bunan dolayı gelecek bizden yana.

Özel itina göstermemiz gereken bir temel sorun şudur: Geçmiş deneylerden örgütsel pratiğimizin uygulanması ve şekillenmesinde yararlanmasını bilmek; kendi deney ve tecrübelerimizden öğrenmek ve örgüt içinde yaymak, örgütsel çizgiyi en ince ayrıntısına kadar uygulamak ve saptırılmasına karşı müsamahasız olmak, bunu gelenek haline getirmek ... Liberal ve gevşek ilişki ve anlayışlara karşı mücadele ve uyanık olma vb. Kanımca başka şeylerin yanısıra bunların uygulanması, sürekliliği olan ve devlete kafa tutan ihtilalci bir işçi partisini yaratmada hayati öneme sahiptir.

Soruna ilişkin öneri ve düşüncelerinizi bekliyorum.

Kısaca işçi hareketi üzerine

Esasında genel işçi hareketine ilişkin ifade

edilen fikirler, buradaki, bölgesel işçi hareketini de anlatıyor. Ne var ki, bölgesel nesnel ve öznel bazı etkenler işçi hareketine kendine özgü özellikler veriyor. Bu başlı başına bir inceleme ve yazı konusu. Ve yazmaya başladım. Ne var ki, somut bazı gözlem ve deneylerimden sözetmek ve sonuçlar çıkarmak şimdilik mümkün. Bir yanı ile bu gözlemler hem hareketin genel yönü ve özelliklerini, hem de derin zayıflıklarını anlatıyor. Dolayısı ile örgüt faaliyetimizin yönelişi, görevleri ve gelecekte alabileceği somut biçimleri de izah ediyor. Hareketin özgünlükleri, ihtiyaç ve aldığı somut biçimleri, zayıflıkları ve başarılarını görebildiğimiz, kavradığımız ve ona uygun somut taktik, örgüt, propagandalara sahip olabildiğimiz ölçüde başarılı olabiliriz. Hareketin evrimini ve ulaştığı düzeyi anlayabilmek ve müdahale etme gücü gösterebilmek; işte canalıcı ve temel görev.

Bölgede işçi hareketi örgütlülük, bilinç, eylem ve toplam olarak siyasal eğilimleri bakımından İstanbul proletaryasından oldukça geri. Dolayısı ile İstanbul proletaryasına bakarak buraya ilişkin kesin ve tam bilgi elde etmek ve somuta denk düşen sonuçlara varmak nispeten zor. İstanbul işçileri Türkiye proletaryasının ileri ve öncü kolu rolü görüyorlar. Her yönü ile bu böyledir. Tarihsel, siyasal, sosyal ve ekonomik nedenleri var bunun, biliniyor. Oranın avantajları, nispeten daha geri olan burası için dezavantaj oluyor.

* Bölge işçi hareketinin uzun bir tarihsel sürece dayanan örgüt ve mücadele geleneği yok. Şimdilik ayrı bir konu olmakla birlikte, hareketin geriliğini anlamada önemli bir veri ve neden. 12 Eylül öncesinin mücadele deneyleri -ki oldukça geri bulanık fikirler temelinde gelişti- bir yana bırakılırsa, dünden bugüne, harekete miras kalan mücadele, örgüt, eylem ve teori geleneğinden sözedilemez.

* Devrimci hareketin bulanık sosyalist fikirler ve halkçılık temelinde bile olsa, işçi sınıfına en az uzandığı ve örgütlendiği yerlerden biri bu bölge. İşçi sınıfının muazzam yoğunluğu ile bu durum çok garip bir çelişki oluşturuyor gibi görünse de başka türlü olamazdı. Ama her şeye rağmen bu durum, yine de işçi hareketi için bir dezavantajı ifade ediyor.

* Öte yandan tarihsel geçmişi bakımından, oldukça genç bir işçi sınıfı ile karşı karşıyayız. Ve tarihsel anlamda gençlik, işçiler üzerinde gerifeodal, burjuva fikirlerin yaşamasında nesnel olarak olumsuz bir işlev görüyor. Kırsal alan ile bağların şu veya bu ölçüde korunması ve geri bir noktaya çekilmelerini anlatıyor. Burjuva-reformist fikirlerin güç bulmasında nesnel olarak elverişli bir durum oluyor. Sürecin genel evrimi tersini anlatsa ve geçici olsa bile...

Hareketin bugünkü düzeyini kavramada bunlar önemli temel etkenler ve günümüzü doğrudan etkiliyor.

Bugüne gelince;

Ülke planında gelişen işçi hareketi ve yerel planda yaşanan hareketlilik işçileri sıçramanın eşiğine getirmiş durumda. Büyük bir kıpırdanma, hoşnutsuzluk ve arayış yaşanıyor. Özellikle ileri devrimci işçiler hiç abartmaksızın söylenebilir ki, kelimenin tam anlamı ile, onları sosyalizme götürecek ciddi, inanılır, güven veren, önderlik alternatifi arıyorlar. İleri işçiler sosyalizme, komünist örgüt arayışına yönelmiş durumdadırlar. Kuşkusuz arayış, bazı zayıflıkları da bağrında taşıyor ve bu anlaşılır bir şey. Ne ki yöneldiği amaç ve örgüt alternatifi arama gerçeğine gölge düşüremiyor. İleri işçilerle, geri olan çoğunluk arasındaki büyük farklılığı unutmuyorum. Ne var ki, hareketi ileri götürmek ve kazanmak demek, bugün, ileri işçileri kazanmak anlamına geliyor. Hareketin ileri önder unsurlarına kim el uzatır, önlerini açar, somut örgüt ve politik taktiklerle alternatifi ileri sürerse, o kazanır. Kısa sürede 6-7 işçi tanıdık. Hepsini de kazandık. Neden? Ciddi ve yol gösteren önderlik arıyorlardı. Bizle karşılaştılar, bunu buldular. Bu anlamda harekete sosyalist bir müdahale ve işçi hareketinin ileri unsurlarını kazanmak ve devşirmek gerekir.

Gelişen işçi hareketi ile bizim örgütlülüğümüz ve harekete güç yetirmemiz arasında muazzam bir çelişki mevcut. İleri unsurlarına bile yaygın seslenme ve ulaşma olanaklarına sahip değiliz. Dolayısı ile hareketimiz, işçi hareketinin ileri unsurlarını kazanma, eğitme ve harekete yön vermede kayda değer bir yetersizliğe sahip. Anlaşılır nedenleri var; yeni bir örgüt olmamız, dünden kalan kayda değer ilişkilerin yokluğu, ileri işçilere seslenecek legal olanak ve mevzilerden yoksunluk ve ötesi, yaygın ve bu anlamda güçlü illegal propaganda materyallerini yaygınlaştırmada sorunlarımız vb.,harekete güçlü müdahalede bulunmayı güçleştiriyor. Ne var ki buna rağmen, olduğu kadarı ile ilişkilerimizin hemen tümü işçi ilişkileri, ve bu, işçi hareketine

yön verinede geleceğe sahip olmak anlamına geliyor.

İşçi hareketi ile aramızda yalıtıklığı çözmek, ikisinin birleşmesini sağlamak, temel görevimiz oluyor.

İşçi hareketine reformist bir müdahale ve etkileme çabaları oldukça yaygın ve yoğunlaştı. Götürülen fikirlerden öte -ki ne olduğu biliniyor- sendikal alanda merkezileşen müdahale ağırlıkta. Ve kendini, sözümona "bağımsız işçi sendikaları", "sınıf ve kitle sendikaları" olarak lanse ediyor. Bağımsız Gıda İş, Demokratik Tekstil- İş vb. sendikalar şu veya bu düzeyde etkili olabiliyorlar. Türk- İş'e karşı gelişen muhalefetin devrimci özlemlerine ve sarı sendikalara duyulan tepkiye sahip çıkılıyor, ve buralara kanalize edilmeye çalışılıyor. Demokratik Tekstil- İş (...) ayrıca, daha başka etkenlerle kapanma noktasına geldi. Bağımsız Gıda- İş yeni kuruldu. Bir fabrikadaki muhalefeti, Türk- İş'e bağlı Tek Gıda- İş duyulan büyük tepkiyi, "sınıf sendikası" olduğu propagandası ile etkilemeye ve örgütlemeye çekiyor. Bu sendikaların örgütlenmeye çalıştıkları fabrikalar hareketin en ileri, bilinçli ve ileri eylemliliğe sahip olduğu işyerleri. Ve nispeten ileri işçileri etkileyebiliyorlar. Aslında kendilerine de kazanmıyorlar. Muhalefet yozlaştırılıyor ve sonuçta yaptıkları sarı sendikalardan pek farklı olmadığı için umutsuzluk ve sarı sendikalara dönüş eğilimleri yaratıyorlar. İleri işçilerle geri olanlar arasındaki bağ koparılıyor. İleri işçiler tecrit ediliyor, bir işçi arkadaşın deyimi ile "boğuyorlar". Daha geri olanların kazanılması engelleniyor.

Bugün için, bağımsız sendikalar anlayışına karşı çıkmak ve mücadele etmek gerekiyor.

Siyasal çizgimiz ve özellikle sendikal politikamız işçiler tarafından anlaşılıyor. Karşılaştığımız ve sohbet ettiğimiz işçiler sendikal politikamızı öylesine benimsiyorlar ki, bazıları sevinçle karşılıyor. Bizden olup olmamaları bu tutumlarını etkilemiyorlar. Hele gazetemizi birkaç sayı okuyup, çeşitli nedenlerden bulamayanlar -bir kaç ay öncesini anlatıyorum- bile, bizle ilişkileri olmamasına rağmen sendikal çizgimizi savunuyorlar. Bizleri ve gazeteyi bulmaya çalışıyorlar. Tabii ulaşabildiğimiz küçük çevrede olan bu. Fakat kesinlikle söyleyebilirim ki, bu olgu, ileri işçilerin hemen tümünün genel eğilimini ifade ediyor. Politikamızı mantıklı ve akla yatkın buluyorlar.

İlişkimizin olduğu ve olmadığı yerlere, somut gelişmeleri ve sendikal muhalefeti vesile ederek, özellikle ileri işçilere yönelik bir kaç sayfalık özlü ve eğitici, yol gösteren yazılarla yöneleceğiz. Ve sistemli propagandaya dönüştürmeye, mümkünse, işyerindeki ileri işçilerin tümüne ulaşınaya çalışacağız. İlişkilerin yaygınlaşması, yeni işçilerin kazanılması ve harekete yön verinede bunun etkili olacağını düşünüyorum.

Gazeteye ilişkin fikirlerim

Son olarak 19.sayıyı okudum. Doğrusu muhtevasına ilişkin söyleyebileceğim yeni bir şey yok. Zamanla olursa, yazacağım. Ne ki, özellikle bir konuda bazı önerileri ileri sürmek istiyorum. Sanıyorum ki, sizlerin fikirlerine denk düşeceğim.

Gazetemizi işçiler, kapsam ve yoğunluğundan ötürü okuyamıyorlar. Zaman açısından ve özellikle geri olmalarından kaynaklanıyor bu durum. Nitekim teorik yazıları anladıkları söylenemez. Sözlü anlatımlarda bile büyük ölçüde anlamada zorlanıyorlar. Çünkü geçmişi bilmek vb. bir dizi birikimi gerektiriyor. Fakat, neden sosyalist devrim?, basit anlaşılır bir dille anlatıldığında anlaşılıyor, kavrıyorlar.

Kanımca, gazetenin üstlendiği görevlerde farklılaşmaya gitmenin zamanı geldi. Teorik konular daha farklı bir organda işlenmeli, legal olanaklardan yararlanılmalıdır.

Yayın organımız, günlük işçi sorunlarını işlemeli, taktikleri izah etmeli ve bazı kısa özlü makalelere yer vermelidir. Sayfa adedini de düşürmek gerektiği inancındayım. Bu benzer değişiklikler, onu, elimizde daha güçlü, vurucu bir araç yapacaktır.

Daha yaygın, güçlü dağıtım şansına ulaşmış olacağız. Bugünkü durumu ile daha çok iç yayın organı haline gelmiş bulunuyor. Hızla aşmak gerekiyor. Bu ise yukardaki önerilerle olur fikrindeyim.

Ben yazı, haber vb. materyallerle üzerime düşeni yapmaya çalışacağım. Arkadaşları harekete geçirmeye çalışıyorum. Biz görevlerimizi yapacağız. Tabii daha iyi duruma gelmesi için biraz zaman gerekiyor.

(Devamı s.18'de)

Devrimci maceracılık

V.İ.Lenin

Rusya tarihinin dev adımlarla ilerlediği fırtınalı günlerde yaşıyoruz ve bazan her yıl, durgun geçen onlarca yıldan daha büyük önem taşıyor. Reform sonrası dönemin yarım yüzyıllık sonuçları toparlanıyor ve önümüzdeki uzun, çok uzun yıllarda bütün ülkenin kaderini belirleyecek sosyal ve siyasi yapının temel taşları döşeniyor. Devrimci hareket şaşırtıcı bir hızla gelişmeye devam ediyor; bu arada "bizim akımlarımız" da alışılmadık bir hızla olgunlaşıyor (ve solup gidiyor). Rusya gibi hızla gelişen kapitalist bir ülkenin sınıf sisteminde sımsıkı kök salmış akımlar çabucak kendi düzeylerini buluyor ve bağlı oldukları sınıflara yavaş yavaş yaklaşıyorlar. Bunun bir örneği de, Bay Struve'nin gösterdiği evrimdir; daha bir buçuk yıl önce devrimci işçiler ondan bir marksistin "maskesini düşürmesini" istemişlerdi, oysa şimdi Bay Struve'nin kendisi yüzüne bu maskeyi bile geçirmeden dünyaya bağlılıkları ve ağırbaşlı değerlendirmeleriyle gururlanan liberal toprak ağalarının bir önderi (yoksa uşağı mı?) olarak ortaya çıkmış bulunuyor. Öte yandan, sadece aydınların belirsiz ve ara kesimleri tarafından savunulan görüşlerin geleneksel tutarsızlığını yansıtan akımlar, belli sınıflarla yakınlaşmak için, gürültülü bildiriler, olayların patırtısı arttıkça gürültüleri artan bildiriler yayınlamaya çalışıyorlar. "Hiç değilse, müthiş bir gürültü koparalım." İşte, olayların girdabına kapılmış ve ne teorik ilkeleri ne de sosyal kökleri bulunan devrimci düşünceli birçok kimsenin sloganı budur.

"Sosyalist-Devrimciler" de, çehreleri gittikçe berrak bir şekilde ortaya çıkan bu "gürültücü" akımlara mensupturlar. Proletaryanın, bu çehreyi daha yakından incelemesinin ve toplumun gerçekten devrimci sınıfıyla yakın bağları olmadan ayrı bir akım olarak varlıklarını sürdüremeyecekleri kafalarına dank ettikçe proletaryanın dostluğunu her zamankinden daha büyük bir ısrarla isteyen bu insanların gerçek niteliği hakkında berrak bir fikir sahibi olmasının tam zamanıdır.

Sosyalist-Devrimcilerin gerçek yüzünün açığa çıkarılmasında üç, durumun bize yardımı dokundu. Bunlardan birincisi, devrimci Sosyal-Demokratlar ile "Marksizmin eleştirisi" bayrağı altında ortaya çıkan oportünistler arasındaki bölünmedir. İkincisi, Balmaşov'un Sipyagin'i öldürmesi ve bazı devrimcilerin düşüncelerinde yeniden terörizme doğru bir dönüşün meydana gelmesidir. Üçüncü ve esas olarak da, iki cami arasında beynamaz ve hiç bir programı bulunmayan kimseleri ister istemez bir program müsveddesiyle ortaya çıkmak zorunda bırakan en son köylü hareketidir. Bir gazete makalesinde ancak ana noktaların kısa bir özetinin verilmesinin mümkün olduğunu, çok büyük bir olasılıkla bu sorunu yeniden ele alacağımızı ve bir dergi makalesinde ya da broşürde daha ayrıntılı olarak ortaya koyacağımızı belirterek, bu üç durumu incelemeye devam edelim.

En sonunda **Vestnik Russkoy Revolutsiy**'in 2.sayısında Sosyalist-Devrimciler bir teorik ilke açıklamasıyla ortaya çıkmaya karar verebildiler ve "Dünyanın Gelişimi ve Sosyalizmin Buhranı" adlı imzasız bir başyazı yayınladılar. Teorik sorunlardaki tam bir ilkesizlik ve yalpalama konusunda (ve ayrıca bunu parlak laflar ardına gizleme sanatı konusunda) açık bir fikir edinmek isteyen herkese bu yazıyı hararetle tavsiye ederiz. Bu son derece kayda değer yazının bütün içeriği birkaç kelimeyle ifade edilebilir. Sosyalizm dünya çapında bir güç haline gelmiştir; ama artık sosyalizm (=Marksizm), devrimcilerin ("bağnazlar") oportünistlere ("eleştiriciler") karşı açtığı mücadele sonucunda bölünmektedir. Biz Sosyalist-Devrimciler "elbette" oportünizme hiçbir zaman yakınlık duymadık, ama bizi bir dogmadan kurtaran "eleştiri"den büyük sevinç duyuyoruz; biz de bu dogmanın revizyona tabi tutulması için uğraşıyoruz ve henüz eleştiri yoluyla ortaya koyacak hiçbir şeyimiz yoksa da (burjuva-oportünist eleştiri hariç), henüz kesinlikle hiçbir şeyi revizyona tabi tutmamışsak da, teori karşısında özgür kalmamızı başarı saymak gerekir. Bu en büyük başarı sayılmalıdır, çünkü teori karşısında özgür insanlar olarak, genel birliği kararlılıkla savunuyor ve ilkeyle ilgili bütün teorik tartışmaları şid-

detle mahkum ediyoruz. **Vestnik Ruskoy Revolutsiy** (sayı:2, s.127) bütün ciddiyetiyle şunu ileri sürüyor: "Ciddi bir devrimci örgüt, her zaman bölünmeye yolaçan tartışmalı sosyal teori sorunlarını çözmeye çalışmaktan vazgeçmelidir; ama bu elbette teorisyenleri kendi çözümlerini aramaktan alıkoymamalıdır." Ya da daha açık bir şekilde söyleyecek olursak: Bırakın, yazarlar yazsın, okurlar da okusun ve onlar bu işlerle uğraşırken, biz de geride kalan boşlukta keyfimize bakalım.

Hiç şüphesiz, sosyalizmden sapan bu teorinin (özellikle tartışmalar konusunda) ciddi bir tahlilline girişmek gereksizdir. Kanımızca, sosyalizmin buhranı, ciddi sosyalistlerin en azından teoriye bir kat daha önem vermelerini, yani daha kararlı bir şekilde kesin tavır almalarını ve kendileri ile yalpalayan ve güvenilmez unsurlar arasına daha kesin bir sınır çekmelerini zorunlu kılmaktadır. Oysa Sosyalist-Devrimcilere göre, eğer karışıklık ve bölünme gibi şeyler "Almanlar arasında bile" mümkün olabiliyorsa, biz Rusların nereye sürüklendiğimiz konusundaki bilgisizliğimizle övünmemiz bir tanrı buyruğudur. Bizce, teorinin olmayışı, devrimci bir akımın varolma hakkını ortadan kaldırır ve onu eninde sonunda kaçınılmaz olarak siyasi iflasa mahkum eder. Sosyalist-Devrimcilere göre ise, teorinin olmayışı, "birlik için" en bulunmaz ve en elverişli bir durumdur. Gördüğünüz gibi, Sosyalist-Devrimcilerle biranlaşmaya varabilmemiz mümkün değildir, çünkü gerçekte tamamen farklı diller konuşuyoruz. Tek bir ümit var: Kendisi de (yalnız daha ciddi olarak) dogmanın kaldırılmasından sözeden ve "bizim" işimizin bölünmek değil, birleşmek olduğunu (proletaryaya çağrıda bulunan her burjuvanın işi budur) söyleyen Bay Struve, belki onların akıllarını başlarına getirebilir. Acaba Sosyalist-Devrimciler, Bay Struve'nin yardımıyla, birlik uğruna sosyalizmin feda edilmesi siyasetlerinin ve sosyalizmin feda edilmesi temelinde kurulmuş birliğin **gerçekte ne demeye geldiğini** hiç görmeyecekler mi?

Şimdi de ikinci soruna, terörizm sorununa geçelim. Sosyalist-Devrimciler, yararsızlığı Rusya devrimci hareketinin tecrübeleriyle kanıtlanmış olan terörizmi savunurlarken, terörizmi sadece kitleler arasındaki çalışmaya bağlı olarak kabul ettiklerini, bu yüzden de Rusya Sosyal-Demokratlarının bu mücadele yönteminin doğruluğunu çürütmek için (kaldı ki, bu yöntemin doğruluğu uzun bir zamandır çürütülmüş bulunuyor) ileri sürdükleri görüşlerin kendileri için geçerli olmadığını iddia ederlerken, bir hayli zor durumda kalmaktadırlar. Burada, onların "eleştiri"ye karşı tavırlarına çok benzeyen bir şey kendini yeniden belli ediyor. Sosyalist-Devrimciler, bir yandan biz oportünist değiliz diye haykırıyorlar, öte yandan da sırf oportünist eleştiri nedeniyle proleter sosyalizmi dogmasını rafa kaldırıyorlar. Sosyalist-Devrimciler, bir yandan biz teröristlerin hatalarını tekrarlamıyoruz, dikkatleri kitleler arasında çalışmadan saptırmıyoruz, diye bizi temin ediyorlar; bir yandan da, Balmaşov'un Sipyagin'i öldürmesi gibisinden eylemleri Partiye hararetle tavsiye ediyorlar. Ama artık, bu eylemin kitlelerle uzaktan yakından hiçbir ilişkisi olmadığını ve böyle yürütüldüğü sürece olamayacağını bu terörist eylemi yapan kişilerin kitlelerin belli bir eylemini ya da desteğini ne akıllarının ucundan geçirdiklerini, ne de umduklarını herkes gayet iyi biliyor ve görüyor. Bütün saflıklarıyla Sosyalist-Devrimciler, ta başından beri, kendi sınıf mücadelesini veren devrimci sınıfın bir partisi olmak için en küçük bir çaba göstermeden kendilerini işçi sınıfı hareketinden uzak tutmuş olmaları ve hala da uzak tutmaya devam etmeleri ile teröre eğilim göstermeleri arasında ister istemez sıkı bir bağ bulunduğunu bir türlü kavrayamıyorlar. Hararetli teminatlar, böylesine zorlu bir hazırlığı gerektiren şeyin değeri konusunda insanı çoğu zaman şüpheye ve tereddüte düşürür. Acaba verdikleri bu teminatlardan bıkkınlık getirmiyorlar mı? Sosyalist-Devrimcilerin ileri sürdükleri görüşleri okurken, hep şu sözler aklıma takılıyor: "Biz terörizmi savunmakla, kitleler arasındaki çalışmayı gözardı etmiyoruz." Hem de bu teminat, kitleleri gerçekten seferber eden Sosyal-Demokrat işçi hareketinden daha şimdiden kopmuş olan ve şu yada bu teori kırıntısına sarılarak kopmaya devam eden kişilerden geliyor.

"Sosyalist-Devrimcilerin Partisinin" 3 Nisan 1902'de yayınladığı bildiri, yukarda anlatılanlara mükemmel bir örnek teşkil edebilir. Bu bildiri, onların bugünkü önderlerine çok yakın, en gerçekçi ve en sağlam kaynaktır. **Revolutsionnaya Rossiya**'nın (sayı:7, s.24) çok değerli tanıklığına bakılırsa, bu bildirideki "terörist mücadele sorununun konuluşu", "Parti görüşleriyle tamamen

uyuşmaktadır."

3 Nisan bildirisi, teröristlerin "en son" düşünce modelini övgüye değer bir şaşmazlıkla izliyor. İlk göze çarpan şu sözler oluyor: "Biz terörizmi, kitleler arasında çalışmanın yerine değil, aksine sırf bu çalışma için ve onunla birlikte savunuyoruz." Bu sözler özellikle göze çarpıyor, çünkü metnin geri kalan kısımlarından üç kere daha büyük haflerle dizilmişler (tabii bu, **Revolutsionnaya Rossiya**'nın sık sık başvurduğu bir marifettir). İşte bu kadar basit! "Yerine değil, birlikte" sözlerini büyük dizeceksiniz ve Sosyal-Demokratların bütün iddiaları tarihin bütün öğrettikleri, yer ile yeksan olacak. Ama bildiriyi sonuna kadar okuyun, o zaman iri harflerle dizilmiş teminatın, kitlelerin adını boş yere andığını göreceksiniz. "Emekçi halkın karanlığın içinden çıkacağı ve güçlü halk dalgasının demir kapıları paramparça edeceği günler "ne yazık ki!" (kelimesi kelimesine, "ne yazık ki!") "henüz çok uzaklardadır ve bu uğurda ne kadar çok kurban verileceğini düşünmek bile ürkütücüdür!". Bu sözler, "ne yazık ki, henüz çok uzaklardadır" sözleri, kitle hareketini asla kavramadıklarını ve kitle hareketine asla inanmadıklarını açıkça göstermiyor mu? Bu iddia, daha şimdiden harekete geçmeye başlayan emekçi halkla bile bile alay etmek olmuyor mu? Ve nihayet, bu bayat görüş aslında boş ve saçma olduğu ölçüde iyi savunulsaydı bile, ondan gene iri harflerle çıkan sonuç terörizmin yararsızlığı olurdu; çünkü **emekçi halk olmadan** bütün bombalar güçsüzdür, hem de gerçekten güçsüzdür. Bir de şunu dinleyin: " İndirilen her terörist darbe, istibdadın gücünün bir parçasını koparıyor ve bütün bu gücü (!) özgürlük uğruna savaşanların safına aktarıyor (!)" "Ve eğer terörizm sistemli bir şekilde uygulanırsa (!) terazinin kefesinin en sonunda bizim tarafımıza ağır basacağı açıktır." Evet, gerçekten de burada herkesin apaçık görebileceği gibi teröristlerin en büyük önyargılarından biri en kaba biçimiyle karşımızda duruyor; bizzat siyasi cinayet "güç aktarır"! Böylece, bir yandan güç aktarma teorisi, öte yandan da "yerine değil, birlikte"... Acaba bu teminatları tekrarlamaktan usanmıyorlar mı?

Ama bu daha başlangıç. Esası şimdi geliyor. "Darbeyi kime indirmeliyiz?" diye soruyor Sosyalist-Devrimcilerin partisi ve cevabı kendisi veriyor: Çara değil, bakanlara indirmeliyiz; çünkü "Çar işlerin aşırı gitmesine izin vermez" (!!Bunu nasıl keşfettiler acaba??), ve zaten "bu daha kolaydır" (tam tamına böyle diyorlar!): "Hiçbir bakan kendisini sarayda bir kalede olduğu gibi gizleyemez." Ve bu görüş Sosyalist-Devrimcilerin "teori"sinin modeli olarak ölümsüzleştirilmeyi hak eden bir muhakemeyle sona eriyor. " İstibdadın, kalabalığa karşı koyacak askerleri, devrimci örgütlere karşı koyacak gizli ve üniformalı polisi vardır; ama ardı arası kesilmeden ve hatta birbirlerinden habersiz olarak (!!) saldırıya hazırlanan ve saldıran tek tek bireylere ya da küçük gruplara karşı onu kim koruyabilir?" ("onu" derken ne kastediliyor? İstibdat mı? Yazar farkında olmadan bir hedef olarak istibdadı, darbe indirilmesi daha kolay olan bir bakanla bir tutuyor!) "Kıvraklığa karşı hiçbir kuvvet sökmez. Dolayısıyla görevimiz açıktır: İstibdadın her kudurgan zalimini, istibdadın bize bıraktığı (!) tek yolla, yani öldürerek yoketmek." Artık, Sosyalist-Devrimciler, kitleler arasında çalışmayı rafa kaldırmadıkları ya da terörizmi savunmakla bu çalışmayı parçalamadıkları yolundaki teminatlarıyla sayfalar da doldursalar, onların bu laf yağmuru, bildiriden aktardığımız bölümün modern bir teröristin gerçek ruh halini yansıttığını örtbas edemez. Güç aktarma teorisi sadece geçmişin bütün tecrübesini değil, aynı zamanda bütün sağduyuyu da tepetaklak eder, kıvraklı teorisinde doğal bütünleyicisini bulur. Devrimin tek "umudu" "kalabalıktır"; ancak bu kalabalığa önderlik edebilen (lafta değil, fiiliyatta) bir devrimci örgüt polise karşı savaşabilir; bütün bunlar bu işin alfabesidir ve bütün bunları ispat etmek zorunda kalmak utanç vericidir. Ancak her şeyi unutmuş ya da hiçbir şey öğrenmemiş kimseler "bunun tam tersi bir sonuca" vararak, istibdadın, askerler tarafından kalabalıktan ve polis tarafından da devrimci örgütlerden "kurtarılabileceği", ama bakanları avlayan tek tek bireylerden hiçbir **kurtuluşun** olmadığı yolundaki saçma ve gülünç ahmaklığa erişebilirler!!

Yanlışlığının mutlaka anlaşılacağına inandığımız bu saçma görüş hiç de garip değildir. Tersine, öğreticidir. Çünkü mantıksızlığı adım adım kanıtlandığında, teröristlerin "Ekonomistler"le paylaştıkları ("Ekonomistler"in kaybolup gitmiş eski temsilcileriyle mi, diye sorulabilir) başlıca hatalarını ortaya çıkarmaktadır. Daha önce de birçok defa belirttiğimiz gibi, bu hata hareketimizin temel zaafını kavraya-

mamalarından ibarettir. Hareketin son derece hızlı gelişmesi yüzünden önderler kitlelerin gerisinde kaldılar, devrimci örgütler proletaryanın devrimci faaliyetinin düzeyine ulaşamadılar, kitlelerin önünde yürümeyi ve onlara önderlik etmeyi başaramadılar. Hareketi birazcık tanıyan dürüst bir kimse, böyle bir zıtlığın varlığından şüphe edemez. Böyle olunca da, günümüz teröristlerinin gerçekten de aynı ahmaklığa, ama tam zıt yönde bir ahmaklığa varan tersyüz edilmiş "Ekonomistler" oldukları açıktır. Devrimcilerin güçlerinin ve daha şimdiden harekete geçen kitlelere önderlik etme imkanlarının **yetersiz** olduğu bir zamanda, birbirini tanımayan tek tek bireyler ve grupların bakanları öldürmesini örgütlemek gibisinden terörist eylemlere başvurulması için çağrıda bulunmak, sadece kitleler arasındaki çalışmayı kösteklemekle kalmaz, aynı zamanda bu çalışmanın bütünüyle darmadağın olmasına yolaçar.

3 Nisan bildirisinde şunları okuyoruz: "Biz devrimciler çekingen kümeler halinde biraraya gelmeye alışkınızdır; ve hatta (burasına dikkat) son iki üç yıldır ortaya çıkan yeni cesaret ruhu, bireylerden çok kalabalığın heyecanını yükseltmeye yaramıştır. Bu sözler, farkında olmadan, bir gerçeği dile getiriyor. " Ve terörizmin propagandalarına ezici darbeyi indiren de, işte bu gerçektir. Her aklı başında sosyalist bu gerçeğe bakarak, grup eylemini daha güçlü, daha cesur ve daha uyumlu bir şekilde yürütmek gerektiği sonucunu çıkarır. Ama Sosyalist-Devrimciler şu sonucu çıkarıyorlar: "Vur, kıvrak birey; çünkü halkın kümeler halinde biraraya gelmesi ne yazık ki henüz çok uzaklardadır ve zaten bu kümenin karşısında askerler vardır." Bu görüşün iler tutar yanı yoktur, beyler!

Bildiri, terörizm teorisinin coşturucu yanını da eksik etmemiş. Bize deniyor ki: "Bir kahramanın giriştiği tek tek çarpışmalar bizim mücadele ruhumuzu ve cesaretimizi yükseltiyor." **Ama hepimizdeki** mücadele ruhunu ve cesareti gerçekten yükselten **biricik şeyin**, kitle hareketinin yeni biçimleri ya da kitlelerin yeni yeni kesimlerinin bağımsız mücadeleye atılışı olduğunu hem geçmişten biliyor, hem de bugün gözlerimizle görüyoruz. Oysa tek tek çarpışmalar, Balmaşovlar tarafından yürütülen **tek tek çarpışmalar** olarak kaldıkları sürece, ilk başta anlık bir heyecan uyandıran bir etki yaratırlar, ama bu arada dolaylı olarak da, bir kayıtsızlığa ve gelecek **sefere** kadar pasif bir bekleyişe yolaçarlar. Daha ileride şöyle deniyor:"Her terörizm alevi zihinleri aydınlatır." Ne yazık ki, terörizmi öğütleyen Sosyalist-Devrimcilerin partisi için biz bunun doğru olduğunu göremedik. Bir de önümüze, büyük iş, küçük iş teorisi getiriliyor. "Daha büyük güce, daha fazla imkana ve daha büyük kararlılığa sahip olanlar küçük işlerle yetinmesinler; kendilerine kitleler arasında terörizm propagandası (!), çapraşık terörist eylemlerin... (kıvraklık teorisi çoktan unutulmuş!) hazırlanması gibi daha büyük bir iş bulsunlar ve kendilerini ona adasınlar." Ne kadar da akıllara durgunluk veren bir zeka: Yerini alçak Plehve'nin alacağı alçak Sipyagin'den öç almak uğruna bir devrimcinin hayatını feda etmek, buna büyük iş deniyor. Ama **örneğin**, kitleleri silahlı bir gösteriye hazırlamak; bu da küçük iş oluyor. Özellikle bu nokta **Revolutsionnaya Rossiya**'nın 8.sayısında açıklanmaktadır: "Belirsiz ve uzak bir geleceğin bir sorunu olarak "silahlı gösteriler hakkında" yazmak ve konuşmak kolaydır, ama şimdiye kadar bütün bu laflar teorik nitelikte olmaktan öteye gidememiştir." Sağlam bir sosyalist inancın zorunluluklarından ve her türden halk hareketinin ağır tecrübelerinden çok uzak olan bu adamların kullandığı dili biz iyi biliriz! Onlar, kısa sürede elde edilebilecek ve gürültü koparabilecek sonuçlar ile pratiği birbirine karıştırırlar. Onların gözünde, sınıf tavrına sıkı sıkıya bağlı kalmayı ve hareketin kitle niteliğini korumayı istemek, "bulanık teori yürütmektir." Kesin olmak, onların gözünde, her düşünce karşısında kölece boyun eğmek ve... ve bu boyun eğişin sonucu olarak da her defasında kaçınılmaz bir şekilde çaresizliğe düşmektir. Gösteriler başlar başlamaz, bu gibilerin dudaklarından kanlı kelimelerin, sonun başlangıcı hakkında sözlerin döküldüğünü görürüz. Ama gösteriler durdu muydu, bunların kolları da çaresizce aşağı iner ve hemen bağırmaya başlarlar: "Halk, ne yazık ki, henüz çok uzaklarda..." Çarın uşakları yeni bir saldırıya geçtiler mi, bunların hemen kendilerine, bu saldırıya mükemmel bir **karşılık** oluşturacak "kesin" bir tedbir, derhal bir "güç aktarması" yaratacak bir tedbir gösterilmesini isterler ve bu aktarmayı sağlayacaklarını gururla vaat ederler! Bu adamlar, işte bu güç "aktarması" vaadinin siyasi maceracılık olduğunu ve maceracılıklarının da ilkesizliklerinden kaynaklandığını

kavrayamıyorlar.

Sosyal-Demokratlar, maceracılığa karşı her zaman uyarıda bulunacaklar ve kaçınılmaz olarak tam bir hüsranla sonuçlanan hayalleri amansızca teşhir edeceklerdir. Devrimci bir partinin ancak devrimci sınıfın hareketine **fiilen** rehberlik ettiği zaman adına layık olabileceğini akıldan çıkarmamalıyız. Gene, herhangi bir halk hareketinin sayısız biçimlere büründüğünü, durmadan yeni biçimler geliştirildiğini ve eski biçimleri ıskartaya çıkardığını, değişiklikler getirdiğini yada eski ve yeni biçimlerin yeni bileşimlerini yarattığını hiç unutmamalıyız. Mücadelenin araçlarının ve yöntemlerinin oluşturulması sürecine faal olarak katılmak, görevimizdir. Öğrenci hareketi şiddetlendiğinde, biz işçilere öğrencilerin yardımına koşmaları için çağrıda bulunmaya başladık (İskra, Sayı:2). Ama bunu, gösterilerin biçimlerini önceden kestirmeye kalkışmadan, bu gösterilerin derhal bir güç aktarmasıyla ve zihinlerin aydınlanmasıyla sonuçlanacağını ya da özel bir kıvraklığı vaatetmeden yaptık. Gösteriler güçlendiğinde, gösterilerin örgütlenmesi ve kitlelerin silahlandırılması için çağrıda bulunmaya başladık ve bir halk ayaklanması hazırlama görevini öne sürdük. Şiddet ve terörizmi ilke olarak asla reddetmeksizin, kitlelerin doğrudan katılışını sağlayabilecek ve bu katılışı güvence altına alabilecek şiddet biçimlerinin hazırlanması için çalışılmasını istedik. Bu görevin zorluklarına gözümüzü kapamıyoruz. Tersine bu sorunun "belirsiz ve uzak bir geleceğe" ait olduğu yolundaki itirazlara aldırmadan, bu görevi yerine getirmek için kararlılıkla ve sebatla çalışacağız. Evet, beyler, biz hareketin sadece geçmişteki biçimlerini değil, gelecekteki biçimlerini de savunuyoruz. Biz, geçmişte mahkum edilmiş şeylerin "kolay" bir tekrarını değil, geleceği olan uzun ve çetin bir çalışmayı tercih ediyoruz. Biz, malum dogmalara karşı lafta savaş açan, ama fiiliyatta güç aktarma, büyük iş, küçük iş ayrımı ve elbette tek tek çarpışmalar teorileri gibi küflenmiş ve zararlı görüşleri savunanları her zaman teşhir edeceğiz. 3 Nisan bildirisi şöyle sona eriyor: "Eski çağlarda halk savaşları nasıl halk önderlerinin tek tek çarpışmaları şeklinde verildiyse, bugün de teröristler Rusya 'nın özgürlüğünü istibdada karşı tek tek çarpışmalarla elde edeceklerdir." Böyle cümlelerin sadece tekrarlanmaları bile çürütülmeleri için yeterlidir.

Devrimci çalışmasını proletaryanın sınıf mücadelesine gerçekten bağlı olarak yürüten herkes, proletaryanın (ve onu destekleyebilecek halk kesimlerinin) bir yığın acil ve doğrudan talebinin yerine getirilmeden öylece durduğunu çok iyi bilir, görür ve hisseder. Bilir ki, bir çok yerde, geniş bölgelerde, emekçi halk eyleme geçmek için kelimenin tam anlamıyla yanıp tutuşmakta, ancak yayınların ve önderliğin yetersizliği ve devrimci örgütlerin güç ya da araçlardan yoksun oluşu yüzünden onun bu coşkusu heba olup gitmektedir. Ve kendimizi, uzun zamandır Rusya devriminin başına bir uğursuzluk alameti gibi çöreklenmiş bulunan o aynı kısır döngünün içinde buluruz; nitekim buluyoruz da. Bir yandan yeterince aydınlatılmamış ve örgütlendirilmemiş kalabalığın devrimci coşkusu boşa giderken, öte yandan da düzenli bir şekilde ilerleme ve kitlelerle el ele çalışma imkanına olan inancını kaybeden "kıvrak bireyler"in ateşlediği silahlardan yükselen dumanlar havada kaybolur gider.

Ama işler gene de yoluna konulabilir, yoldaşlar! Gerçek bir davaya olan inancın kaybedilmesi, bir kural değil, ender bir istisnadır. Terörist eylemlere girişme eğilimi geçici bir hevestir. Öyleyse, Sosyal-Demokratlar saflarını sıklaştırsınlar ve devrimcilerin militan örgütü ile Rusya proletaryasının kitle kahramanlığını tek bir bütün halinde birleştirsinler!

1 Ağustos 1902

Bir örgüt raporundan...

(Baştarafı s.13'de)

Sevgili yoldaşlar;

Gelişmeler, somut durum ve sorunlarımıza ilişkin fikirlerimi ve düşünceleri nesnel olmaya gayret ederek izah etmeye çalıştım. Yazıyı, pratik işlerden ötürü, yeniden ve dikkatli gözden geçirme, düzeltme olanağım olmadı. Dolayısı ile yanlış anlamaya yolaçacak kaba yanılgılar varsa, şimdiden düzeltiyorum. Zaman ve pratik sorunlardan dolayı yeterince yoğunlaşmadığım, eksik ve yetersiz olan hususlar olabilir, vardır da.

Yazıya ve faaliyetlerimize ilişkin fikir, düşünce, öneri ve eleştirilerinizi bekliyorum. Bunlara şiddetle ihtiyacımız var. Yardımınızı bekliyorum.

Azimli ve inançlıyım, başaracağız!

A.S.

Yoldaşça selamlar

20.6.1989

Modern anti-komünizm ve devrimcilikte yol ayrımı

R.Genç

Sınıf mücadelesinin tarihsel gelişimi sürecinde öyle anlar ortaya çıkabilir ki, küçük bir devrimci grubun tek başına, "durmuş" gibi görünen nesnel ve öznel koşulların tüm olumsuzluklarına, iradesinin sınırlarını da aşarak kafa tutması gerekebilir. Böyle bir durumun bir örneğini, II. Enternasyonal yıkıntısından kurtulmak ve gelişmeleri tersine çevirmek çabasıyla Lenin'in tarihsel kişiliğinde, onun önderlik ettiği bolşeviklerde ve yine onun önderlik ettiği Zimmerwald Solu şahsında görüyoruz. Lenin'de, tarihin kritik ve umutsuz anlarında büyük güçlüklere kafa tutabilmenin prototipini görüyoruz.

Sayısını elbette bilemem, ama burjuvazinin defalarca komünizmin sonunu ve sınıflar mücadelesinin bittiğini ilan ettiğini biliyorum.

II. Enternasyonal'in çöküşü sonrası dönem kitleler arasında komünizmin yenilgisinin çok yönlü propaganda edildiği, devrimci saflarda bir umutsuzluk ve karamsarlık havasının estirildiği bir zaman dilimidir. Bu propagandanın güç bulmasının en önemli etmenlerinden biri, propagandacıların dönemin işçi partilerinin önderleri olmalarıydı. Böyle bir gelişmeyi burjuvazinin zafer ilanları izledi. Reformizm, işçi sınıfını burjuvazinin yedeği haline getirmekle, düzenin uyuşuk ve edilgen bir eklentisi düzeyine indirmekle, temel tarihsel misyonunu oynuyordu. Burjuvazinin zafer ilanlarının sürdüğü ve mutlak egemenliğini sonsuza dek sürdürme düşleri kurduğu bir anda, Rosa Luxemburg'un deyimiyle bir "dik kafalı", tüm sükuneti altüst etti. "Beton duvarlara" saldıran bu "dik kafalı", dönemin çürümüş leş kargalarıyla, II.Enternasyonal dönek ve uşak liderleriyle yalnız ideolojik değil, pratik bir hesaplaşmayada girdi. Ve 1917 Büyük Ekim Devrimiyle bu iradesiz sürü canlı yaşamın dışına atıldılar. Büyük Lenin böylece yeni bir dönemi başlatmış oldu.

Gerçek marksist-leninistlerin, içinde mücadele ettikleri bugünkü koşulları II.Enternasyonal dönemiye karşılaştırmak hiç de yanlış olmaz. O dönem Bernstein'ın kişiliğinde görünen uluslararası oportünist akım, bugün, bugünün tarihsel koşullarına özgü özel bir biçimiyle Gorbaçovculukta yansıyor. Komünizme karşı açılan bu yeni çok yönlü savaşın öz ve biçimlerini irdelemek ve kavramak, sele karşı dik durmanın önemli bir koşuludur.

Tanınmış anti-komünist ideologlar, P.Suses, J.Rovemer, Zb.Brzezinski, H.Sherman gibi emperyalist gericiliğin eğitilmiş paralı sözcüleri, daha önce yazdıkları eserlerinde defalarca "komünist dönemin" sonunu ilan ettiler. Fakat bugün artık bu çabalarında yalnız değildirler. Sovyetler Birliği'nin başta olduğu revizyonist ülkelerin tümü tanınmış bu anti-komünistlerden daha hararetli bir şekilde "eskimiş" bir dünya görüşünden sözetmeye başladılar.

Revizyonist ülkelerde sınıflararası ilişkilerin sertleşmesi, uluslar ve etnik gruplar arasındaki çatışmalar, polis ve ordunun devreye girmesi, demokratik hakların tahrip edilmesi, varolan ekonomik kriz ve sonuçları, tüm bu sorunlar bu ülkelerde kapitalist ekonomik yasaların eriştiği düzeyin mantıki ve zorunlu sonuçları olarak ortaya çıktı. Bu gelişmelere paralel olarak revizyonistler bütün maskelerini bir yana bırakarak gerçek yüzlerini ortaya sermeye başladılar. Onlar artık "Marksizm-Leninizm", "komünizm", "devrim", "sınıf mücadelesi" gibi kavramları dahi kullanma ihtiyacı duymayarak kendi politik terminolojilerinin dışına itmeye çalışıyorlar.

Bir gerçeğin altını peşinen çizmemiz gerekiyor. Yeni koşullarda ortaya çıkan bu anti-komünist akım eskisine göre farklı özellikler taşıyor. Kendini farklı biçim ve boyutlarda ortaya koyuyor. İçerik, boyut, biçim ve taşıyıcıları bakımından farklılıklar görüyoruz. Bu, yaşadığımız tarihsel evrenin kendine özgü koşullarından gelmektedir. '80'li yıllarda kapitalist ekonomide başlayan dönüşümler bir çok değişikliğin yanında emperyalist ülkeler arasındaki ilişkilerde büyük farklılıklara yolaçtı. Tekellerin ulusal ve evrensel planda sürekli artan ekonomik ve siyasal gücü, kendisini emperyalist ülkeler

arasında ortaya çıkan yeni kutuplaşmalarda ve pazar kavgasının daha şiddetli bir biçimde gündeme gelmesinde gösterdi. Üretim sürecinin otomasyonu, mikroelektroniğin üretimdeki rolünün artması, bio ve gen teknolojinin kullanımı, modern telekominikasyon ağının büyümesi vb., kapitalist ülkelerde yeni bir yapısal bunalıma yolaçtı..

Kapitalist dünya, bunalım ve sosyal patlamalar karşısında hiç bu kadar hassas olmamıştır. En ufak bölgesel bir savaş, ya da örneğin S.Birliği'ndeki bir iç sorun dahi, kapitalist ekonominin nabzı sayılan borsaları bir günde altüst edebiliyor. Kapitalizmin içinde bulunduğu bu yapısal krizin sonuçlarını gelecek yıllarda birlikte yaşayacağız. Doğu Avrupa'daki gelişmelerin kuşkusuz kendine özgü dinamikleri, içsel nedenleri vardır. Fakat öte yandan, bu gelişmelerin bir bakıma dünya kapitalist sistemindeki dönüşümlerin bir parçası olarak da ele alınması gerekiyor. Zira kapitalist ülkelerde "üçüncü", kimilerince "dördüncü teknik devrim" olarak nitelenen gelişmeler, Doğu Avrupa'yı kaçınılmaz olarak etkileyecektir. Etkiledi de.

Sovyetler'de başlayan kapitalist reform süreci ve diğer revizyonsit ülkelerdeki çözülme, yaşanan kitle hareketleri farklı yorumlara yolaçıyor. Her sınıf kendi çıkarlarına uygun sonuçlar çıkarıyor.

Burjuvazi ve revizyonist önderler, devrimler mi bir daha tövbe! diyorlar. *Der Spiegel* gibi sözde ilerici dergiler, Fransız Devrimi, Büyük Ekim Devrimi, Çin Devrimi gibi büyük tarihsel devrimleri sözde toplumsal ilerlemeye sekteye uğrattığı için karalarken, Doğu Avrupa'da devlet aygıtını parçalamayı hedeflemeyen, iktidarda bulunan bürokratik burjuva sınıfını yıkmayı amaçlamayan sınırlı taleplere sahip kitlesel eylemleri "devrim" olarak sunuyorlar.

Dolayısıyla, değişen bu koşullarda yeni biçim, içerik ve kavramlarla ortaya çıkan modern antikomünist akımın bazı özelliklerini ve amaçlarını anlayabilmek için, kapitalist sistemde ortaya çıkan dönüşümleri gözönünde bulundurmak zorunlu oluyor. Zira yeni, "modern" olarak nitelendirebileceğimiz bu anti-komünist akım, oluşan yeni koşullara bağlı olarak kapitalist sistemin ihtiyaçlarına yeni yanıtlar arama çabasıdır.

Bürokratik kapitalizmin bunalımı, revizyonsit sitemin çöküşü ve Batı kapitalizmiyle bütünlemesi, emperyalist burjuvaziyi, vazgeçilmez anti-komünizm silahına yeni bir biçim ve içerik vermeye yöneltti.

Tarihte anti-komünizm gericiliğin elinde devrimci mücadeleye ve işçi sınıfının baskı ve sömürüden kurtulma çabasına karşı bir silah olarak kullanıldı.

Klasik olarak niteleyebileceğimiz anti-komünizm, Ekim Devriminden sonra ortaya çıkan, özellikle de Kızıl Ordu'nun faşist Almanya üzerindeki zaferiyle birlikte sosyalist sistemin artan etkinliğine, devrim ve sosyalizm davasına ve marksist-leninist öğretiye yönelen tipik gerici bir akımdı.

Almanya'nın bölünmesi ABD'nin o güne kadar izlediği politikada büyük bir değişikliğe yolaçtı. Esas hedef şimdi komünizme karşı savaştı. "Kızıl tehlike"nin etkinlik sahası mutlaka sınırlandırılmalıydı. ABD'nin burjuva basınında, 1947'de, Truman Doktrini ile birlikte resmi devlet politikası olarak "soğuk savaş" kavramıyla ifade edilen bir mücadele başlatıldı. ABD'nin Sovyetlere karşı başlatmış olduğu bu "savaş" Hitler Almanyası'nın sıcak silah kullanımı da hatırlanarak "soğuk" olarak nitelendirildi.

Diğer taraftan "sıcak savaş", propaganda edilen bu "soğuk savaş" stratejisinin bir uzantısı, bir devamı olarak algılanıyordu. ABD emperyalizminin başlatmış olduğu "soğuk savaş", izlediği yeni global stratejiydi. Bu politikanın temelinde "güçlü olmak" felsefesi yatıyordu. Diğer yandan Truman - Eisenhower - Kennedy - Johnson ve Nixon Doktrinleri, izlenilen bu stratejinin doğrudan yansımalarıydı. Komünizme karşı mücadele ABD dış politikasının temel bir öğesiydi. Sosyalizme karşı mücadele dünyayı yeniden paylaşma hedefine bağlı kılınıyordu. Buna uygun olarak, soğuk savaş, "Kızıl Asya Komünizmi" lanetlenerek kitleleri korkutmak ve sosyalizme karşı militan bir düşmanlıkla eğitmek stratejisiydi.

Bu anti-komünist kampanya Sovyetler Birliği ve sosyalist kampı yoketme pratik hedefine bağlanıyordu. Ekonomik alanda ise, özellikle Batı Avrupa'ya Marshall planı ile akan ABD sermayesi aynı zamanda bu politik stratejinin bir parçasıydı. Zira sosyalizmin varlığı ve nesnel olarak üstünlüğü emperyalistler için büyük bir tehlikeydi.

Emperyalizmin soğuk savaş stratejisinin hedeflenen başarıyı elde ettiği bir gerçektir. Sosyalist kamp tasfiye edilmiştir. Böylece ilkel ve gerici eski anti-komünizmin maddi temeli de

kalmamıştır.

Bugünkü modern anti-komünizm, kendisini "ilerici", sözde iflas eden sosyalizmin bir sonucu ve alternatifi olarak ortaya çıkıyor. "Marksizmin pratik iflası" Doğusu ve Batısıyla "demokrasinin" mutlak zaferi ilan ediliyor. Hatta daha da ileri gidilerek, ABD Dışişleri Bakanlığı Planlama Komisyonu şeflerinden Francis Fukuyama gibileri, "sosyalizmin iflası"ndan şu sonucu çıkarıyorlar:

"Yaşadığımız olaylar yalnız soğuk savaşın ya da savaş sonrası belli bir dönemin sonu değil, daha doğrusu tarihin sonu, hatta insanlığın ideolojik evriminin sonu ve dünya çapında liberal Batı demokrasisinin en insancıl hükümet biçimi olarak geçerliliğinin ilanıdır." (*Die Zeit*, 22.9.1989)

Burjuvaziye göre, böylece tarih son durağına gelmiş "absolite Idee" ("mutlak düşünce") gerçekleşmiştir. (Hegel'in ruhu şad olsun!) Artık ne Doğu, ne de Batı, sadece sonu gelmeyen Avrupa ve demokrasisi vardır!

Bu koşullarda anti-komünizm eskisi gibi saldırgan, kaba, çıplak ve çirkin biçimiyle çıkmıyor. Hayır, o artık "demokratik", "ilerici", "barışçı", "hümanist" görünümlere bürünüyor.

Bu, modern anti-komünizmin birinci temel özelliğidir. O genel olarak kitleleri demoralize etmek, sistematik bir biçimde yenilgi hissini, kitlelerin kendi gücüne güvensizliği, ulusal kurtuluş mücadelelerinin anlamsızlığını yaymak için çaba harcıyor.

Sınıf savaşı, emperyalizme karşı mücadelenin anlamsızlığı propagandasına paralel olarak, gerici milliyetçilik yaklaşımlarıyla ulusal sorunlar gündemde tutuluyor. Sınıf mücadelesinin yerine içte gerici militan milliyetçilik temelinde millet sorunu, evrensel planda ise sözde "insanlık sorunu" geçiriliyor. Bu temalar modern anti-komünist akımın ideolojik propagandasının önemli öğeleridir.

Diğer yandan modern anti-komünizm, halkların kapitalist sömürü ve emperyalist baskıya karşı gelişen tepkilerini bastırmak için, emperyalizmin insancıl, barışçıl, demokratik bir karakter kazandığını, eski saldırgan özelliklerinin yok olduğunu, sosyalleştiğini propaganda ediyor. Silahsızlanma tartışmaları, tek taraflı silah yoketme vb. tartışmalar buna hizmet ediyor. Örneğin, militarizmin genel modernizasyonunun bir sonucu olarak bugün artık yük haline gelen bazı eskimiş askeri silahların zorunlu imhası, işçilere ve halklara silahsızlanma olarak sunuluyor. Ya da örneğin, Doğu Almanya'dan sözde yokedilmek üzere geri çekilen Sovyet tankları gerçekte Etopya gericliğinin hizmetine sunuluyor.

Emperyalizmin ilericileştiği propagandası özellikle Gorbaçov tanık gösterilerek yapılıyor. Evet bu durum özellikle Gorbaçov'un yardımıyla karmaşık bir biçime sokuluyor, zorlaştırılıyor. Sovyet revizyonistleri bu bağlamda bugün artık açık bir şekilde karşı-devrimci burjuva platformlarla ortaya çıkıyorlar. Onlar yalnız sömürüden kurtuluş mücadelesine sırt çevirmediler, daha da ileri giderek Marksizm-Leninizme, devrim ve sosyalizme karşı geniş çaplı bir saldırı başlattılar. Bu modern anti-komünist propagandanın başını "Perestroyka", "Glasnost", "Yeni Düşünce" gibi kavramlarla Sovyetler Birliği çekiyor.

Gorbaçovculuk biçiminde ortaya çıkan görüş ve izlenilen politika, modern anti-komünist kampanyanın yeni bir biçimidir ve dünya devrimci hareketinin bugüne kadar yarattığı bütün değerlere açık bir saldırıyı ifade ediyor.

Bu yeni ideolojik saldırı, kendisini sosyalist altyapı ve üstyapının reddi, proletaryanın sınıf çıkarlarının ve halkların özgürlük ve bağımsızlık mücadelesinin inkarı, marksist-leninist teorinin tamamen yadsınması boyutlarıyla ortaya koyuyor.

Ekim Devrimine yöneltilen saldırılarda Gorbaçov ve takımı gelinen yerde o kadar bayağılaştılar ki, Ekim Devriminin gerekliliğini dahi "tarihi yeniden yazma" adına sorgulamaya başladılar.

Modern anti-komünizmin ikinci bir temel özelliği sosyal demokratizmle içiçe geçmesidir. Emperyalizmin insancıllaştığı propagandasına uygun "sosyal kapitalizm" geçerli ekonomik model olarak sunuluyor. Gorbaçov'un danışmanlarından Georgiy Şahahnasarow "sosyalleşme" ve Batı toplumlarındaki dönüşüm, kapitalizmin yeni bir bakış açısıyla değerlendilmesini zorunlu kılıyor, diyor. Avusturya ve İsveç, Sovyetler Birliği'ne örnek gösteriliyor. Hain sosyaldemokrasinin programı da çağımızda en geçerli program ilan ediliyor. Onlara göre İkinci Dünya Savaşından sonra kapitalizmin yeni bir aşaması, emperyalizmin sonraki aşaması, "sosyal kapitalizm" aşaması başlamıştır. Tekelci kapitalizm sosyal kapitalizme dönüşmüştür. Böylece "demokratik toplum", "Stalinist sosyalizm" yerine geçecek bir "Demokrati sosyalizm" önerisi mo-

dern anti-komünist düşüncenin temelini oluşturuyor.

Eskiden Sovyet revizyonistleri tarafından şiddetli bir şekilde reddedilen "Konvergenz teorisi" (iki sistemin yakınlaşması, bütünleşmesi), bugün coşkulu bir biçimde savunuluyor. Bilindiği gibi, Konvergenz teorisi sosyalizmin ayrı bir toplumsal düzen olduğunu yadsıyan ve bu nedenle kapitalist toplumlarla sentezinin kaçınılmaz olduğunu ileri süren gerici bir burjuva tarih ve toplum anlayışının ürünü ve ifadesiydi. Tekelci burjuvazinin sınıf mücadelesini inkara ve kapitalizmin sosyal sorunları çözme yeteneğinin propagandasına dayalı olarak geliştirdiği bu teorinin bugün Sovyet revizyonsitlerince savunulması, Batı ile Doğu Avrupa toplumları arasında, kapitalist yasaların egemenliği ve işleyişi planında farklılıkların kalmadığını gösteriyor. Sovyet revizyonistlerinin dış politika danışmanı Prof. Myatşoslav Dasitşev sosyalizm ve kapitalizm arasındaki sınırların kalkarak "Konvergenz"in yeni bir topluma, senteze götüreceğini söylüyor. Batı sosyal demokrat partileri ile elele sürdürülen bu propaganda, ilerici aydınlar üzerinde dahi etkinlik sağlaması, bu akımın tehlike boyutu hakkında bir fikir veriyor.

Bu saldırı Marksizmi ve sosyalizmi açık bir tasfiyeye bürünüyor. Tanınmış Sovyet filozofu Jan Vogeler, Marksizm olmayan bir olay (sosyalizm) üzerinde konuştuğu için bir hipotez olarak kalabilir, diyor. Ona göre sosyalizmin gelişme teorisi yoktur. Sosyalizm üzerine tartışmalar açıktır ve yorumlara tabidir. Tasfiyecilik düzeyine çıkartılan bu saldırı, sosyal reformizmin bir teorik yansımasıdır."Karl Marks'ın işçi sınıfı üzerine yazdığı 'bir rüya' bir hipotezdi. Marksist teorinin geliştirilmesi için Yeşillerden, SPD'den bir sayın Steinkühler'den (Alman IG-Metal Sendikası Başkanı) öğrenmeye açık olmalıyız", diyor. Bu savların etkinlik kazanmasının önemli bir faktörü ise modern anti-komünizm propagandasının taşıyıcılarının niteliğidir. Bu aynı zamanda modern anti-komünizmin bir diğer ayırdedici özelliğidir de.

Eskiden emperyalizmin özel yetiştirilmiş bazı teorisyenleri anti-komünizm sözcülüğünü yaparken, bugün aynı şeyi eski bazı "solcular", "ilerici gruplar" ve kişiler yapıyor. Özellikle Doğu Avrupadaki gelişmeler kapitalizmin bu uşaklarının yıllardır çürümüş olan zihniyetlerini 'rehabilite' etme olanaklarını sunuyor. Bunların şahsında liberalizmin yeniden etkin bir akım haline gelmesi modern anti-komünizmin en önemli başarısı sayılmalıdır.

1968 öğrenci hareketinin bazı önderleri Batıda modern anti-komünizmin sözcüleri durumundalar. Sık sık gerçekleşen "Komünizmin sonu" sempozyumları bu "eski sosyalistler" tarafından düzenleniyor. Bizdeki benzerleri Murat Belge, Halil Berktay gibileridir. Bunların temsil ettiği liberal akım burjuva toplumun stabilite olmasına yardımcı olmak, toplumdaki radikal öğeleri entegre etmek misyonu üstlenmiştir.

Ülkemizde sol maskeli liberal akımın konumu ve fonksiyonu kuşkusuz evrensel plandaki modern anti-komünizm akımı bütünü içinde ele alınmalıdır.

Bir noktayı vurgulamakta yarar görüyorum.

Tüm olgularıyla birlikte modern anti-komünist akıma karşı uzun soluklu -ki bu akım tam olgun biçimiyle ortaya çıkmadığı gözönüne alındığında- net ve sistemli, çok yönlü bir mücadeleyi gerektiriyor.Zira modern anti-komünizmin devrimci saflarda etkinlik sağlamaya çalıştığı, özellikle aydın eğilimli bazı kesimler üzerinde etkili olduğu bir gerçektir. Öte yandan, Çin ve Romanya'daki türden olaylar, Doğru Avrupa'daki ekonomik çöküntü, burjuva basının sistemli ideolojik saldırılarıyla da birleşince geniş kitlelerinde de etkili olabiliyor modern anti-komünizm.

Hatta, Gorbaçov'un Ekim Devriminin 70. yıldönümü konuşması, daha sonra Birleşmiş Milletlerde yaptığı konuşmayla gerçek yüzünü apaçık ortaya koyana dek, devrimci hareketimizin (özellikle Sovyetler Birliği'ne duygusal bir bağlılığı olan) bir kesiminde bile etkili olabildi.

Öte yandan burjuva ideologları, Marksizmi revizyonist teoriyle özdeşleştirerek, bürokratik kapitalizmde sonuçlarıyla birlikte yaşanan tüm olumsuzlukları Marksizm-Leninizme, sosyalizme maletmeye çabalıyorlar.Modern anti-komünizmin sözcüleri arasında bulunan modern revizyonistler onlara bu konuda en büyük desteği sağlıyorlar.

Bu "bunaltıcı" tarihsel koşullarda bilgi ve bilinç tek başına yetmiyor. Kişilikli, sağlam karakter sahibi olmak da gerekiyor. Kişilik bozulması bilinci de köreltiyor. Bu anlamda bugün bir yol ayrımındayız. Devrimci kalmak, devrimci kişiliği korumak, devrimci değerleri, sosyalizm ilkelerinin savunulması için önkoşuldur da.

Sosyalizm bugün daha günceldir

Yaşanan bilimsel-teknik devrim, emeğin üretkenliğinin artması, değil kapitalizmin çelişkilerini zayıflatması, tersine yeni derin sorunlara yolaçıyor. Kapitalist ülkelerde de insanın, doğanın, insan yeteneğinin dejenere olması, bozulması süreci yaşanıyor. İşsizlik kronikleşmiş bir hastalıktır bu toplumlarda. Evsizlik, dilencilik, yoksulluk milyonlarca insanı kapsıyor. Bu toplumlarda, "toplum dışı" diye adlandırılan marjinal gruplar gittikçe çoğalıyor. Devletler mafya yöntemleriyle yönetiliyor. Burjuvazi ve işçi sınıfı arasındaki uçurum hergün daha da derinleşiyor. Gelişmekte olan ülkelerde sefalet sosyal yaşamı felç ediyor. Çocuklar arasında açlıktan ölenlerin sayısı her dakika 40 bini aşıyor. Emperyalizm barış naralarının atıldığı bir anda haydutluğa başvuruyor. Yeni sömürgecilik eski klasik sömürgeci yöntemlerle tamamlanıyor. Bugün 50 ülke insanlığı defalarca yokedecek atom silahlarına sahiptir.

Evet, insanın kendisine dahi yabancılaştığı bu "uygarlık çağında" barbarlığa doğru hızla yol alınıyor.

Sosyalizm, insanlığı bu modern barbarlıktan kurtarmak için tek çözüm olarak, güncelliğini koruyor.

Marksizm-Leninizm dış olguların değil, eşyanın derinliğinde bulunan çelişkiler yumağının nesnel çözüm yolunu gösteriyor. Bu anlamda Marksizm-Leninizmi "ilahi" bir duyuru biçiminde algılayıp "eskimiş" diyenler, idealistlerdir.

Sosyalizm bir bilimdir. O toplumun hareket yasalarının diyalektiğini ve gelişme yönünü, götüreceği sonucu, sosyalizmin toplum olarak kaçınılmazlığını gösterdi. Böylece kapitalist toplumun tüm çelişkileriyle beraber, sosyalizm tarafından ortadan kaldırılacağı nesnel gerçeğini vurguladı. Bu anlamda gelişme yasası nesneldir ve belli boyutta insan iradesinden bağımsızdır. Ortaya çıkan olumsuzluklar, zikzaklar bu gelişmeyi geriletebilir, fakat engelleyemez. Burada insan iradesinin, daha doğrusu kitlelerin devrimci insiyatifinin bu yasaların gidişatı üzerinde rolünü yadsımak istemiyorum. Yalnız modern antikomünistlerin ileri sürdüğü gerekçelerin tutarsızlığını ve boş olduğunu vurgulamayı amaçlıyorum.

Bu yüzyılda bir yığın dönüşüm ve değişimin yaşandığı bir gerçektir. Fakat şu sorunların yanıtını bu zafer sarhoşları verebilirler mi? Kapitalist sömürü ve baskı ortadan kalktı mı? Farklı çıkarlarıyla sınıflar var mıdır? Ulusal baskı ve bağımsızlık mücadeleleri var mıdır? Emperyalist haydutluk, yağma talan savaşları ortadan kaltı mı? ABD emperyalistleri Panama'da turistik gezi mi yapıyor? İşçilerin yarattığı değerleri işçiler kendi refahı için mi harcıyor, yoksa Sabancı gibileri mi elkoyuyor? Sorular çoğaltılabilir.

Burjuvazi kaçıncı defadır "komünizmin sonu"nu ilan ediyor. Burjuvazinin "komünizm bitti" korosuna tempo tutturanlar, Marksizm-Leninizmi yeniden sorgulamaya başlayanlar, kitlelerin devrimci güç ve insiyatifine değil, Gorbaçov'a umut bağlayanlar birer birer ayrışmak, dökülmek zorundadır.

Ne diyor Lenin:

"Olanı haklı göstermek için durumu objektif olarak saptayan bir teoriyi soysuzlaştıran, devrimin geçici gerileme dönemlerini gözünde büyüterek kendisini hemen olayların gidişatına uydurmaya çalışan, 'devrimci hayaller'den kendisini çabucak kurtarmak isteyen ve küçük 'gerçekçi' işler peşinde koşan Marksist değildir ve olamaz."

Evet, Lenin'in bu sözleri tüm "devrim yorgunları"na, tüm "yeni yol" arayışçılarına bir mesaj niteliğindedir.

Sonuç olarak şunu belirtelim.

Sosyalizm için bugünkü olanaklar dünden daha da elverişlidir. Zira biz genç kuşaktan komünistler olumlu ve olumsuz yanlarıyla yaşanan bir tarihsel deneyin üzerinde yükseliyoruz. Bir kaç devrim de gerekse, bir dizi yeni saldırı dalgası da gerektirse, sosyalizm mutlaka ve kaçınılmaz olarak gerçekleşecektir. Evet, yaşananlardan ders çıkarma olanağına sahibiz. Bu bir tarihsel görevdir de. Lenin bir başlangıç yaptı, biz devam ettirmek zorundayız.

Tarihsel gelişme bize bir olanak daha sunuyor. Doğu Avrupada sosyalizm adına yapılanlar ve ortaya çıkan sonuçlar artık yapılamayacaktır. Tüm kötülükler kapitalizme aittir artık. Bu yalnız Doğu Bloku açısından değil, sosyalizme tövbe eden diğer Batı Avrupa "komünist" partileri açısından da böyledir. İlkel, gerici anti-komünizm eskisi gibi etkili olamayacaktır. Bu anlamda İkinci Enternasyonal dönemi bitmiştir. Şimdi sıra Zimmerwald Solu ruhu üzerinde yükselmektir.

O halde Rosa Luxemburg'la birlikte, "Devrim bir harikadır, öteki her şey saçmadır", diye haykıracağımız günlere hazırlanalım.

"Fatsa gerçeği"ne dair

D.Yalçın

'70'ler, sadece gençlik için değil, işçi-emekçi kesimler açısından da hızlı ve yoğun yaşanan bir süreçti. Kapitalizmin gelişmesine koşut olarak işsizliğin artması, kırsal alanda, kapitalist üretim araçlarının tarıma girmesiyle köylülüğün ayrışması, küçük köylülerin topraklarından sürülüp çıkarılması, tarım proleterlerinin ve yoksul köylülerin kentlere göçü aynı dönemde yaşanan olgulardı. Devrimci-demokrat grupların esas itibariyle küçük-burjuva bir toplumsal ortamda doğup şekillenmeleri, doğası gereği onları, proletaryadan çok, kırın ve şehrin küçük-burjuva kesimlerine dayanmaya götürdü. Pratikte, halkın içine girerek "erime", teoride, "işsize iş, köylüye toprak", "süt sömürüsüne, fındık sömürsüne son", "aracı-tefecilere ölüm" vb. temel şiarları, hem bu grupların siyasal-sınıfsal kimliğini teşhiste, hem de kır küçük burjuvazisini etkileyip örgütlemede bir mihenk taşı sayılmalıdır. Bunun içindir ki, halkçı hareketler, kısa sürede şehir ve kır küçük-burjuvazisi içinde etkin hale geldiler, seslerini duyurabildiler.

Bu demokratik talepler, köylülerden çok, kendine **marksist-leninist, komünist** diyen kesimlerden geldi. **Komünistler halk adına** toprak istiyor, süt, fındık, çay, şekerpancarı vb. ürünler üzerindeki sömürüye hayır diyorlardı. Taban fiyatını üretici belirlesin istiyorlardı. Üreticileri, sömürücülerden, aracı tefecilerden korumak için üretim dalına göre onlarca komite kuruluyor, bu komiteler canla başla asli görevlerine sarılıyordu. Tarlada **halkla birlikte** pancar söküyor, tefecilere süt verilmeyerek komitelerce direk fabrikalara taşınıyor, tırpan sallanıp çayır, tahıllar biçiliyor, köye su getirmek için kilometrelerce kanallar kazılıyordu. Tüm bunlara karşılık ise, üretici bu **gençleri** destekliyor, varsa derneklerine gidiyor, seminerlerini anlamasa da dinliyor, üç-beş kuruşta iyilik kabilinden bağış veriyordu. Bu, devrimci-demokrat grupları kısa bir dönemde geliştirdi. Sömürülen, mülksüzleşen köylülerin ayakta kalabilmek için umutsuzca sürdürdüğü direnişlerine, devrimci örgütler hızır gibi yetişti ve ilgi gördü. Üreticilerin su pahasına ellerinden alınan, karşılığı aylar sonra ödendiği için değerini daha da kaybeden ürünlerini vermemek için direnmesi, pancarı sökmemesi, fındığını, çayını teslim etmemesi Türkiye solunun önemli bir kesimini, köylülüğün mücadeleye hazır olduğu düşüncesine götürdü.

Ortada bir sınıf çatışması olmakla birlikte, bu, mülkiyet temeli üzerinde mülk sahibi sınıfların bir çatışmasıydı. Üretici, ürünlerine iyi bir değer, karşılığını da zamanında istiyordu. Burjuvazi ise, küçük üreticileri silme pahasına karına kar katmak istiyordu. Buna, aracı tefecilerin soygunu da eklenince, üreticiler bir kurtarıcıya giderek ihtiyaç duyuyordu. Kurtarıcı bulundu. Sol hareketlerin desteğinde, üreticiler seslerini yükseltmeye başladılar.

F.Sönmez'in deyimiyle "fındıksız düşünülemeyen Fatsa"da, aracı tefeciler, %100'e varan faizle borç para veriyor, ödeyemeyenlerin ürünlerine el koyuyor, her yerde bulunan bir çok mamülü Fatsa'da fahiş fiyalarla, karaborsada satıyordu. Sular akmıyor, kanalizasyon borularının patlamasıyla pislik Fatsa'yı felce uğratıyor, hastalık artıyordu. Yönetimler, yöneticiliğin avantajlarını kullanarak korkunç vurgunlar vuruyor, vaatleri kağıt üzerinde kalıyordu. Böyle bir dönemde, D.Yol'un bağımsız adayı F.Sönmez belediye başkanı seçildi. Seçimin daha ilk haftalarında Halk Komiteleri kuruldu. AP'li, MSP'li, CHP'liler bile bu komitelere girdiler. "Çamura son" kampanyasıyla 4 yılda biteceği hesaplanan yollar, lağım boruları vb. gibi, bir kaç haftada bitirildi. Köylüler, kazma kürekle, el, at arabalarıyla, kamyonlarla kısaca güçleri oranında katıldılar bu kampanyaya. D.Yol Fatsa dışında yüzlerce taraftarını yardıma çağırdı. Bu "başarı"yı yeni başarılar izledi.

Tefecilerin verdiği borç paraların ödenmesine karşı çıkıldı. Tefeciler, ana paralarını bile alamadılar. Yoksul durumda olanlara imece usülü yardım edildi. Piyasada bulunmayan gıda maddelerini belediye temin ederek halk komiteleri aracılığıyla normal fiyatlardan dağıttı. Kan davaları devrimci usüle göre çözümlendi. Başlık parasına karşı aktif mücadele yürütüldü, hayli de başarı sağlandı. Halkı gönüllü belediye zabıtalığı, ahlak zabıtalığı, trafi polisliği yapmaya özendi-

rdiler. Karı-koca kavgaları bile "halkın sorunu" sayılmaya başlandı. Kısaca, halk, artık ürünlerini tefecilere kaptırmadan devrimciler eliyle normal fiyatlarda satıyor, ürününü işçiye ücret vermeden devrimcilerin sayesinde kaldırıyor, yağından şekerine, tütününe kadar her şey karaborsa yerine devrimciler eliyle temin ediyordu. Yıkık evleri onarılıyor, bozuk yolları açılıyor, içki, kumar gibi alışkanlıklara karşı sürdürülen "içkiye ve kumara son" kampanyası ev kadınlarının büyük desteğini topluyordu. "Fatsa Gerçeği", bu şartların ürünüdür. Devrimle karşı-devrim arasındaki bir çatışmanın sonucu kazanılmış bir mevzi, kurtarılmış siyasal bir üs değildi. Genelde kapitalizmin, özelinde Fatsa ve çevresindeki tefeci ve tüccarların cenderesine sıkışmış, kapitalizmin gelişmesine koşut olarak giderek mülksüzleşmekte olan, varolmakla yokolmak arasında iradi bir yaşama savaşı veren köylülerin, geçici bir süre de olsa, devrimcilerin desteğiyle bazı kısmi ve tali sorunlarını giderebilmiş, ya da harifletebilmiştir. Küçük-burjuvazi ile kapitalist burjuvazi arasındaki bu mülkiyet temeli ve çıkarı üzerine kurulu savaşta, D.Yol gücünü halktan yana kullanarak, halkın geçici de olsa birazcık rahat nefes almasına çalışmıştır. Hepsi bu! Ne üretim ilişkilerinde bir değişiklik, ne siyasal alanda kapitalizme ve tefeciliğe karşı bir mücadele, ne de bir iktidar talebi doğmamıştır Fatsa'da. AP, MSP ve CHP'lisiyle, devrimcisiyle, hatta yerlebir edilmesi gereken tüm devlet kurumlarıyla içiçe, "kardeş kardeş" geçinip gitmişlerdir.

Fatsa neydi, ne değildi / ya da "Fatsa gerçeği"

"Fatsa'daki yaşam -diyor yazar M.Uyan- ***demokratik, güzel, insanca bir yaşamdı. Bu güzel olaya tüm topluma çok güzel bir örnek ve umut olabilir, geneldeki karamsarlığı aşabilirdi. Yaşanan kaos ve terör ortamında halk, Fatsa'daki yaşamı kendine örnek alabilirdi. Bir Fatsa, hızla yüzlerce Fatsa'ya dönüşebilirdi."*** (*Türkiye Sorunları*, Haziran 1989, S:3, s.118, siyahlar bize ait) Mantık oportünist, ufuk **küçük-burjuva ufku olunca**, ötesini görmek elbette olanaksızdır. Ülke genelindeki toplumsal çalkantılar **"kaos ve terör"** olarak değerlendirilirse, elbetteki "anarşisiz, olaysız Fatsa"da bir umut olarak sunulacaktır. Merak edilecektir, bu "güzel ve insanca" yaşam biçimi nasıl oluşmuştu diye. Onu da aktaralım:

"Fatsa, AP'li, CHP'li, MSP'lisinin, devrimci ve demokrat insanların çatışmasız, olaysız, birarada (kardeşçe) yaşadığı,... bir ilçeydi." (siyahlar bize ait)* Fatsa'da sınıflar yok, onlar bir insan öğesi. Talepleri bir ve ortak: "Anarşi" ve "terör" istemiyorlar.

Daha ileri gidenler de var. 12 Eylül sonrası "demokrasi arayış"ları olduğunu belirten iki yazar (N.Sönmez, A.C.Güney) şöyle diyorlar:

"Demokrasiyi 12 Eylül sonrasında keşfedenler, 12 Eylül öncesinde Fatsa'da devrimci, CHP'li, AP'li-MSP'li halkın 'Halk Komiteleri'nde doğrudan yönetime katıldığı uygulamaları unutuyorlar" (*Türkiye Sorunları*, Temmuz 88, s.63). "Demokrasi aranması boşunadır" deniliyor, oysa biz Fatsa'da bunu uygulayalı yıllar oldu, dönüp geriye bakmanız ve örnek almanız yeterli!

Neydi gerçekten Fatsa? Kurtarılmış bir yöre mi? Kızıl siyasal bir iktidar mı? Kapitalizme ve siyasal iktidara -faşizm- alternatif bir iktidar organı biçimi mi? Bize kalırsa hiçbiri. Kurtarılmış bölge pratikleri tarihte çokça, örneğin, SB'de "yerel sovyetler", Çin'de "kızıl siyasi üsler /iktidarlar" olarak yaşandı. Bu tür bölgeler, sadece Fatsa'daki gibi faşistleri kovmakla kalmayıp, devlete ait tüm kurumlara el koydular. Ordu ve polisi dağıttılar, imha ettiler. Faşist mahkemeleri dağıtıp halk mahkemeleri kurdular. "Kurtarılmış" kavramı gericiliğin ve faşizmin tüm organlarından kurtulmayı ve o ölçüde halkın kendi silahlı iktidarını kurmayı içerir. Fatsa'da bu asla yaşanmadı. Fatsa'da komünistlerin "iktidarda" olduğunu zamanın başbakanı Demirel söyleyince, önce Fatsa AP ilçe başkanı, sonra CHP ve MSP ilçe başkanları, **"Fatsa'da komünist işgal yoktur. İnsanca, olaysız, kardeşçe bir yaşam var. İsteyen gelip görebilir, ordu -güvenlik güçleri- denetleyebilir..."** ** diye mektuplar yazdılar, telgraflar çektiler Demirel'e ve kendi partilerine. F.Sönmez, bazı mihrakların, sanki Fatsa Türkiye'nin bir parçası değilmiş, ayrı bir yermiş gibi özel olarak Fatsa'yı karaladıklarını söylüyordu. D.Yol davasında bu farklı bir dille anlatıldı:

---

* Bkz. aynı konuda: *Türkiye Sorunları*, Temmuz 1988, s.70-71 *Bir Yerel Yönetim Deneyi*, P.Aksakal, s.74 ve 136

* * Bkz.: *T.Sorunları*, Haziran 89- ilgili bölüm, P.Aksakal, *Bir Yerel Yönetim Deneyi*, s.154

D.Yol'un halkı "Güvenlik Güçleri"nin üzerine saldırtmak niyetlerinin olmadığını, bunu bazı güçlerin kasıtlı olarak öne sürdüğünü ve provokasyon olduğunu savundular. *"Fatsa üzerinde bir çok tahrik ve provokasyonlar yapılıyordu. Fatsa halkı bu tahriklerle kışkırtılıp güvenlik kuvvetlerinin karşısına çıkarılmak isteniyordu."* (N.Mitap, *Tarih Bizi Yargılayacaksa...* s.142) Ya da daha açıkçası: *"Elbette polisle karşı karşıya olan halkın amacı, bu eylemleri ile devleti yıkmak değildir, devlet terörüne karşı canlarını korumaktır."*"(a.g.e., s.66)

"Fatsa gerçeği" ve Fatsa'nın niteliği, tam da savunucularının ifade ettiği gibiydi.

Dahası var. *"Eski toplumun bağrında, yepyeni bir toplum yaratma"nın gerekliliğinden sözediliyor. Yeni toplumun, eski düzenin bağrından filizleneceği iddia ediliyor. " İktidarın topluma yayılarak yöneten ve yönetilen ikiliğinin ortadan kalkması süreci, devrimci hareketin daha bugünden toplumsal mücadele içinde oluşturması gereken bir süreçtir. Bu olay, eski sömürü ve zorbalık düzeninin bağrında yepyeni bir toplumun filizlenmesiyle oluşur."* (*T.Sorunları*, Haziran 89, s.112,siyahlar bize ait) Anlatılan şudur: devrim olmadan da, burjuva egemenliği yıkılmadan ve üretim araçları toplumsallaştırılmadan da, **topluma yayılarak** yeni bir iktidar, yeni bir toplum kapitalizmin bağrında filizlenebilir, ya da yaratılabilinir. Başka bir yerde, Demokratik Halk İktidarının bir çok yerlerde filizlenmemesi halinde, Direniş Komitelerinden fazla bir şey beklenemez (a.g.d., Temmuz 88, s.70) denilmektedir. Fatsalar çoğalmadıkça, Fatsa'dan fazla bir şey beklenemez ya da.

Bugünden, **"topluma yayılarak** yöneten ve yönetilen **ikiliğinin** ortadan kal"dırılması, bir zamanlar TİP'in de esas sloganıydı. TİP'le D.Yol'u ayıran hat ise ateş hattı değildir. Birinin diğerini cilalayarak yenileştirmesidir. Ordu, polis kısaca tüm devlet kurumlarının **dimdik ayakta** olduğu bir yerde -Fatsa'da- topluma yayılmakla sosyalizmin kurulacağını, yeni toplumun kapitalizmin bağrında **filizleneceğini** savunmak, düzenle devrim arasındaki ateş hattından vazgeçmek, özel mülkiyetin ortadan kaldırılması yerine; herkesin adilce bölüşümden yararlanmasını sağlamak, reformlarla düzenin yırtıklarını yamamak, proletaryanın silahlı iktidarı yerine, "halkın" da iktidarda sözcülüğünü savunmaktır. Bu, eski TİP'cilik, yeni Gorbaçovculuktur. Bazı değerlerin kapitalizme rağmen kotarılabileceşi bir gerçektir. Bozulmuş da olsa, devrimci, ilerici halk kültürü, değerleri, siyasal düşünüş şekli, insani değerler vs. vs. Ama, kapitalizme rağmen, o toplumun bağrında yeni bir iktidar biçiminin yaratılması, yaşam hakkı bulması, **"topluma yayılarak"** değil, silahlı bir direnişi, karşı koymayı, tüm devlet kurumlarını yokederek kendi silahlı iktidarını kurmayı zorunlu kılar. Tarihte hep böyle oldu. D.Yol'un **"yayılmacı"** mantığını, sınıf çelişkileri yerine sınıf uzlaşmacılığını II.Enternasyonal teorisyenleri çok önceden savunmuşlardı. 1928 Komintern programı tam da bunun için, *"canlı, önünde durulmaz sınıf mücadelesi teorisinin yerini, yavan bir şekilde sınıf barışının savunulması almıştır. Devrimin teorisi yerine evrimi, burjuva devletinin parçalanması yerine, onunla faal bir şekilde işbirliği yapılmasını, kapitalizmin devrimci çöküşü yerine, barışçıl yollardan sosyalizme geçen "sağlıklı" kapitalizm sahtekarlığını geçirmiştir..."* Yine Marks, Sismondi'nin küçük-burjuva sosyalizmini eleştirirken, bu sosyalizm biçimi diyordu, ya üretim ve değişim araçlarını, mülkiyet ilişkilerine geriye götürmeyi amaçlar, ya da, modern üretim araçları tarafından paramparça edilmiş veya paramparça edilmesi gereken eski üretim araçları içinde hapsetmeyi. Her iki durumda da **hem gericiydi**, hem de ütopyacı. (*Komünist Manifesto*)

Yenilerde demokrasi arayanlara, "dönüp bir geriye bakın" diye Fatsa'yı, Fatsa da "yaşanan demokrasi"yi örnek gösteren D.Yol'cular, Türkiye soluna, "artık inkarcılığı da bırakmalarını" öğütlüyor. Aynı D.Yol, aydınlara salık verdiği "demokrat" Fatsa'yı devrimcilere de salık veriyor. Kızıl siyasi iktidarlar mı, kurtarılmış bölgeler mi, "Fatsa'ya bakın". Bakıyoruz. Devrimci değerlerin çok az bulunduğu, sınıf düşmanlığı ve emekçilerin kendi iktidarlarını kurma bilinci yerine küçük-burjuvazinin çıkarlarının temsil edildiği, bu temsil olanakları ortadan kalkınca devrime ve devrimcilere sırt dönülen ve karşı-devrime de bir o kadar yaklaşılan, bir zamanlar çok sevilen "başkan"ın ölümünden sonra cenazesine bile sahip çıkmayan bir Fatsa... Unutuldu, hep unutuluyor, küçük-burjuvazi, onun özel mülkiyete dayalı çıkarlarını okşadığınız sürece sizinledir. O mülkiyet tutkusunu burjuvazi karşıladığında karşı-devrimin yedeği ve yandaşı olmaya da adaydırlar.

Kafkasya bunalımı

C.Kaynak

Kafkasya olaylarının bastırılması ve onu izleyen SBKP Merkez Komitesinin genişletilmiş toplantısının "başarıyla" sonuçlanması emperyalist karar odaklarını az da olsa rahatlattı. Borsalardaki heyecan ve telaş geçici olarak yatıştı. Ama ne zamana kadar? Kaç günlük? Değişik vesilelerle Doğu Avrupa'da çorap söküğü gibi yaşanan sürecin ucunun mutlaka SSCB'ye dayanacağını belirtmiştik. Sovyetler Birliği'nin Doğu Avrupa'daki uydu müttefikleri tamamen dökülüldüler. Döküm süreci, pazarlıklar, karşılıklı uzlaşmalar ve ödünler sonucu nispeten sancısız kapandı, kontrolden çıkmadı. Tüm abartmalara karşın Romanya'da buna dahildir. Sürecin hakemliğini Batılı emper-yalist güçler ve SSCB koordinasyonlu olarak yürüttüler, oyun bozanlık yapan Çavuşesku'ya "özel" muamele uyguladılar. Gorbaçov Doğu Avrupa halklarının kaderini Batılı emperyalistlerle pazarlık konusu ederek Sovyetler Birliği'nin bütünlüğünü ve birliğini korumayı sağlayacak imkanlar elde etmeyi düşünüyordu ve halen bunun hesaplarını yapıyor.

Gelinen aşamada SSCB hakemlik pozisyonunu kaybetti, kendisinin de bir deneme tahtası olma tehlikesiyle karşı karşıya. Ateşin üzerine körükle gitmeye özen gösterilmesinin sebebi, SSCB'deki büyük ölçekli bir iç karışıklığın uluslararası düzeyde korkunç bir tehlike faktörü oluşu ve Sovyet askeri gücünün kime karşı ve nasıl kullanılacağından kaynaklanan korkudur. Yoksa Sovyet-Batı işbirliği bozulabilir ve emperyalizm SSCB'ni Osmanlı imparatorluğu gibi ameliyat masasına çekmeye niyetlenir. Sovyet yönetimi emperyalizme verilebilecek tüm tavizleri verdi, elinde verebilecek başka hiçbir şeyi kalmadı. Ve Gorbaçov, hep lafta kalan yardım, destek beyanatları dışında hiçbir şey koparamadığı Batılı emperyalistlerin iştahalarını dizginlemek, saldırılarını göğüslemek için arta kalan iki kozunu kullanıyor. Birincisi Alman birliği sorunu. Ekim'in Aralık 1989 tarihli sayısında (27.sayı) belirtmiştik; "Alman Birliği" emperyalist güçler arasındaki çelişkileri kızıştırmak için Sovyetler Birliği tarafından bir koz olarak kullanılacaktır. Nitekim ilk belirtileri başladı. Gorbaçov'un Hans Modrow'a verdiği reçete ile beklenenden erken bir süre içinde olayı gündeme getirmesi, aslında SSCB'nin ne denli tehlikeli bir döneme girdiğini gösteriyor. Bir kaç ay önce SSCB "Alman Birliği"ne karşı olduğunu açıkladığı zaman, biz bu tavrın bir taktik olduğunu iddia etmiştik.

Sovyet yönetiminin kullandığı ikinci kez ülkedeki iç karışıklığın dizginlenmemesinin oluşturacağı tehlike. Perestroyka ve Glastnostun SSCB'de başarıyla sonuçlanması Gorbaçov'un işbaşında kalmasına indirgenmiş durumda, onsuz olmaz! Kapitalizmin ideologları da öyle düşünüyorlar, henüz başka bir alternatif keşfetmiş değiller. Arasıra Boris Yeltsin'in adı geçiyor, ama istikrarsız bir yedek lastik, macerayı göze alamıyorlar. Dolayısıyla Gorbaçov Batılı emperyalistlerin rakipsiz "en iyi umudu" (G.Bush) kalmaya devam ediyor. Kafkasya olayları gerek Sovyet yönetimini gerekse Batılı emperyalist çevreleri epey endişelendirdi. Bu gelişmelerin nasıl kullanıldığı, farklı amaçlar için istismar edildiği konusuna biraz sonra döneceğiz. Önce Sovyet iç politikası çerçevesinde Kafkasya krizinin kökeni, önemi ve yeri hakkında bazı gözlemlerde bulunalım.

Azeri-Ermeni çatışması neyin ürünü?

Sovyetler Birliği, Ekim Devrimi sayesinde ve onun ilkeleri temelinde, ulusal sorunları en adil, en erken ve en radikal bir tarzda çözen tek ülke oldu tarihte. Sovyetler Birliği, dini, etnik, kültürel açıdan değişik, iktisadi ve sosyal gelişim düzeyleri farklı ulusların eşit ve gönüllü birliği üzerinde inşa edildi. Onlarca değişik ulusun eşit, özgür ve kardeşçe bir arada, aynı çatı altında yaşadığı bir başka ülke dünyada gösterilemez. Sovyetler Birliği bir zamanlar, sosyalist iken, öyle bir ülke idi. Kapitalist dünyada bunun örneğine insanlık tarihi şahit olmamıştır, o var olduğu sürece de şahit olunmayacaktır. En ileri burjuva demokrasilerinde dahi ulusal baskılar varlığını sürdürdüler, sürdürüyorlar.

Sovyetler Birliği artık sosyalist bir ülke değil, onu oluşturan ulusların bugünkü birliği artık eşit, özgür ve gönüllü bir beraberliğe dayanmıyor. Kapitalist restorasyon değişik cumhuriyetler arasında gittikçe artan farklılıklar yarattı. Merke-

zi yönetim Rusların tekeline girdi ve onları egemen ulus konumuna soktu. Örneğin SSCB'nin toplam petrol üretiminin %71'ini 1940 yılında Bakü sağlıyordu. 1988 yılında bu oran %1,5'e düşmüş bulunuyor. Bu düşüş Azerbaycan'da petrol rezervlerinin bittiğinden kaynaklanmıyor. Sibirya'da yatırım yapmayı daha uygun görüyorlar, o kadar. 1940'lı yıllarda Azerbaycan SSCB'nde gelişmenin, bolluğun sembolüydü, oysa '60'lı yıllarda bu cumhuriyetin ulusal üretiminin artış hızı diğer komşularına göre iki kat düşüş kaydetmeye başladı. Ekonomik hayatta konjonktürel veya başka faktörlerden doğan olumsuzluklar ve elverişsizlikler olabilir. Merkezileştirilmiş planlı sosyalist ekonomilerde bu tür olumsuzlukları telafi mekanizmaları vardır. Sovyetler Birliği'nde sosyalist ekonomik düzen tasfiye edildiği için fedakarlık sürekli tek taraflı işliyor. Bu durum sadece Azerbaycan'a özgü değildir, değişik alanlarda ve farklı boyutlarda eşitsizlik genelleşmiş ve kök salmış bir vaziyettedir. Onun için hoşnutsuz sesler her taraftan yükselmeye başladı, Baltık bölgesinden Kafkasya'ya kadar.

Merkezi düzeydeki ilişkilerde görülen bu farklılaşma ve eşitsizliğe paralel olarak, yerel düzeyde de bir sınıflaşma yaşandı. Oluşan bürokrat burjuvazi çıkarlarını korumak ve arttırmak için milliyetçi, ayrılıkçı değerlere sarılıyor ve bu yöntemle kitleleri seferber edebiliyor. Azerbaycan ve Ermenistan'da bürokrat burjuvazinin amacı Moskova'ya bağımlı olmaktan kurtulmak, ekonomik nüfuzuna siyasi boyut eklemek, egemen sınıf vasıflarının tümünü elde etmektir. Bu amaca erişmesi halk kitlelerinin desteğinin sağlanması ile mümkündür. Milliyetçi değerler, etnik özellikler ve dini duyguların istismar edilip ön plana çıkarılmasıylakitleler seferber edilebiliyor. Azerbaycan ve Ermenistan'da bürokrat burjuvazi bu zeminde hareket ederek sosyal hoşnutsuzluğu istediği istikamete yönlendirebiliyor. Sınır anlaşmazlıkları, toprak talepleri her ne kadar bazı tarihsel kökenlere sahiplerse de burjuvazinin elinde birleştirici, seferber edici birer faktör rolü gördükleri için körükleniyor, olumsuzluk kaynağı, temel talep olarak sunuluyorlar.

Bu aşamada ve bu yöntemle her iki cumhuriyette yükselen milliyetçi dalganın gölgede bıraktığı sınıfsal çelişkiler daha da geri plana itilmek isteniyor. Birincisinin güçlü yükselişi veya ikincisinin henüz potansiyel düzeyi aşması, tüm gerici mihrakların kitlesel hareketin tepesine çöreklenmesini ve ona yön vermesini getiriyor. Kafkasya olayları SSCB'de baş gösteren tekil ve konjunktürel bir patlama değildir. Sovyet toplumunun bünyesinde yeniden yeşertilen, beslenen, gelişen sınıfsal farklılaşmanın milliyetçi bir çıkışla kendisini dışa vurmasıdır, bu sadece bir başlangıç teşkil ediyor.

Saptırma hareketi

Başlangıçta Gorbaçov'un Doğu Avrupa ülkelerinden vazgeçerek Sovyetler Birliği'nin bütünlüğünü korumayı hedeflediğini belirtmiştir. SSCB'nin bizzat dökülme sürecinin konusu haline gelmesiyle bu daha da açıklık kazanmaya başladı. Şöyle ki Perestroyka ile tencerenin kapağını aralayan Sovyet yönetimi Doğu Avrupa ülkelerinin kendi egemenlik sahalarının dışına çıkmasına razı oldu. Romanya'yı da öyle olması için "destekledi". Amasıra Sovyetler Birliği'ne bağlı cumhuriyetlere gelince durum ve tutumlar değişti. Halihazırda tüm emperyalist devletler ve onların güdümündeki uyduları, SSCB'nin bütünlüğünü korumakta zor kullanmasını destekliyorlar. Herkes koro halinde "iç işlerine karışmama" ilkesini savunur oldu.

Emperyalizm ve onun yardakçıları Sovyetler Birliği'ndeki sürecin tehlike arzetmeden kesintiye uğramayacağından emin olsalar hep bir ağızdan aynı şeyi söylemezlerdi. Gorbaçov, Sovyet yönetimi ve Batılı emperyalist çevreler sosyalizmi yaşamış Sovyet işçi sınıfından ve halkından çok korkuyorlar. Batıda son on yılın adamı seçilen Gorbaçov'un kendi ülkesindeki popülaritesi sıfır, tüm gözlemciler ve araştırmacılar bu konuda hemfikirler. Sovyet işçi sınıfı, Sovyet halkı, Sovyet öğrencileri Perestroykayı desteklemiyorlar. Bir avuç aydın, entellektüel ve iş adamı dışında Perestroykaya destek yok. Tüm iletişim araçları, Moskova Radyosu , TV, *Izvestia* , *Pravda* seferber edilerek ancak 100 bin kişi toparlayabildiler Gorki Parkına Gorbaçov'u desteklemek için. Tass ajansı 200 bin diye neden abartıyor?

Sovyet yönetimi icraatında başarıya ulaşabilmek için sürekli hedef şaşırtıyor. Tüm tehlikenin Ligaçev'den geldiğini, darbe hazırlığı olduğunu, Gorbaçov'un istifayı düşündüğünü ima ediyor, bizzat yönetim spekülasyon yaparak hedef karartıyor. Böylece sorun Gorbaçov-Ligaçev iki-

lemine indirgenmek isteniyor ve şimdilik başarılı olunuyor. Tüm dikkatler üzerinde yoğunlaştırılmak istenen Ligaçev sahte bir nişan taşı, Merkez Komitesi'nde yaptığı konuşmada şöyle diyor: *"Perestroyka objektif bir olgu, alternatifi yoktur ve olamaz"... "Perestroykanın somut işleriyle uğraşmayı, yapıcı bir çalışma başlatmayı o kadar çok istiyorum ki her aile en erken sonuçlarını yaşasın..."*

Gözden kaçırılmaması gereken başka bir yön ise, Kremlin'in Baltık ülkelerinde neden zor kullanmaktan kaçınıp da diyaloğu yeğlediğidir. Oysa milliyetçi ve ayrılıkçı girişimler ilkin oradan başladı. Gorbaçov oraya bizzat gidip ikna etmeye çalıştığı halde, Bakü'ye neden Kızıl Ordu gönderildi? Ayrıca Kafkasya'daki Azeri-Ermeni çatışmalarında zırhlı araçlar, tanklar ve helikopterler kullanıldı. Nereden geldi bunlar? Üstelik bir yıla yakın bir süredir Kafkasya'da olaylar oluyor, çatışmalar çıkıyordu. Neden daha önce müdahale edilmedi? Madem ki Azerbaycan ile Ermenistan çatışıyor, sınıra asker göndermek gerekmez miydi? Neden Kızıl Ordu gövde gösterisini sadece Bakü'de yaptı?

Gorbaçov Perestroykanın sınırlarını çizmek için mutlaka bir tarafta bir gün zor kullanılması gerektiğini biliyordu, bilmemezlik edemez. Baltık ülkeleri elverişli değil. Batı kamuoyunda ters tepki yapar, insan hakları falan gündeme gelir, Gorbaçov'un popülaritesi lekelenir. Bunun için nişan tahtasını Azerbaycan'a diktiler ve olayların müdahaleyi haklı kılabilecek boyutlar kazanmasını beklediler. Müdahaleden sonra sonucu haklı çıkarabilecek sebepler uydurdular; "islam"-"Türk" vb. Böylece de tüm emperyalist çevrelerin onayını aldılar. En ufak bir tepki gelmedi, insan haklarından bahsedilmedi.En ilginç tavır Avrupa Topluluğu Komisyon Başkanı Jacques Delors'dan geldi: *"Oradaki olayların sorumluları islamcılardır, İran körüklüyor"*. İnsan Haklarından bahsedemez miyiz? sorusuna ise Delors şöyle karşılık veriyor: *"Perestroyka ve Glasnostun başarıya ulaşması bizim çıkarmıza tekabül ediyor mu etmiyor mu? Ettiği için başarıya ulaşmasında insan kaybı kaçınılmazdır."*

Batılılar olayları dini ve etnik anlaşmazlığa dayandırıyor ve hep Ermeniler üzerine ağıt yakarlarken, komünizm bitti şimdi düşmanımız islam derlerken, Türkiye'de olayları kendi iç politikasının çıkarları temelinde değerlendiriyor, istediği yönü ön plana çıkarıyor. Soydaş, dindaş nakaratlarıyla şövenist, milliyetçi duygular körüklenerek yığınlar şaşırtılmaya çalışılıyor ve iç politikada bir konsensüs yaratılması hesaplanıyor. Hükümetin el altından bu kampanyayı teşvik etmesi ama görünürde iç işlerine karışmıyoruz tavrı takınması diplomatik bir ayak oyunudur. Sovyet yönetiminden protesto almasın ve dolayısıyla ticari ilişkiler sekteye uğramasın diye. Bu tür dış sorunların istismar edilerek iç politikada malzeme olarak kullanılmasının pratik sonuçlarının geçici bir zaman devrime benzediğini burjuvazi çok iyi biliyor. Ama bunu yaparken akıtılan anti-komünist zehir onun arasıra soluksuz kalan geleneksel anti-komünist politikasına ilave edilen bir balon oksijen rolü görüyor ve bunu yapmak da hiçbir fırsatı kaçırmıyor.

Lübnan sorunu

(Baştarafı s.34'te)

işbaşında kalmasını istiyorlar.

Lübnan konusunda en ateşli emperyalist güç Fransa'dır. Lübnan sorununu kendi iç politikalarına alet etmeye kadar götürdü. Fransız politikacıları. Sovyetler ve ABD (Orta-Doğu sorunlarına fiilen doğrudan bulaşamıyorlar, içinden çıkamazlar diye, karşılıklı piyonlarını ileri sürüyorlar. Durum böyle olunca doğan boşluktan Fransa yararlanmak istiyor. Fakat Fransa'nın müttefik-leri Fransa'ya yeşil ışık yakmıyorlar, onu desteklemiyorlar, onun Lübnan aracılığıyla Orta Doğu'da çıkar ve söz sahibi olmasını istemiyorlar. Öyle olunca da Fransız burjuvazisi Lübnan üzerine ağıt yakıp duruyor. Michel ADUN'u destekliyor. Ama ona karşı güçleri de karşısına almak istemiyor, çekiniyor. ADUN'u desteklemekteki maksat Lübnan sorunu tartışıldığında Fransa'ya da söz hakkı tanınsın, hristiyan kesim, Fransa gibi müttefiğimiz var diye, pazarlık masasına daha güçlü konumda oturabilsin diye.

Elbette bu iğrenç pazarlıklar, adi hesaplar yapılırken de Lübnan halkı acı çekiyor, ölüyor, başkalarının çıkarları uyuşmuyor diye . Lübnan, bölmek için çok küçük, yutmak için de çok büyük geliyor.

Sermayenin ırkçı-şoven kampanyası

Osmanlıların barbar, ilhakçı-yayılmacı dönemi, bugünlerde manevi-siyasi yönden adeta yeniden yaşanıyor. Devralınan hakim ulus şövenizmi, turacılık, ümmetçilik, ikiyüzlü alçakça bir propagandayla birleşiyor. Asya'da "Çin Seddi"nden Avrupa'da "Viyana Kapıları"na kadar "soydaş kurtarma" çağrılarına dönüşüyor. "Esir Türkleri kurtarma", "Yunan mezalimi", "Moskof mezalimi" vb. çığlıkları, "Bütün müslümanların kardeşliği, birliği" çağrıları izliyor. "Modern" bir Osmanlı İmparatorluğunun düşleri kuruluyor. Sömürge Kürdistan'ın adının bile anılmasına vurulan zincir, Kıbrıs'ın işgal edilmesi, "Trakya Türklerini Kurtarma" adı altında sürdürülegelen Yunan düşmanlığı, Musul-Kerkük'e duyulan sömürgeci özlem, Bulgar Türkleri, derken Azeri, Kırgız, Nahcivan, Türkmenistan... Tüm bunlar, ırkçı-şoven ve dini yobazlıkla içiçe, atbaşı sürüyor.

Kemalizmin şaha kaldırdığı şoven milliyetçilik tüm Cumhuriyet dönemi boyunca canlı tutuldu. '60 sonrasının devrimci kitle hareketleri ve devrimci sol akımların gelişimiyle, hakim ulus şövenizmi "milli duygular" belli ölçülerde yıkıldı. 12 Eylülle bu süreç yeniden kesintiye uğradı. Toplumsal askerileştirme, faşist-şöven eğitim, Arap destekli dini kurumların yaygınlaştırılması, dönemin bazı özellikleridir. Şimdilerde ise meyvelerini topluyor burjuvazi. Bu güçleri, sadece devrim için bir kalkan olarak kullanmakla kalmıyor. Sömürgeci, yağmacı emelleri için sokaklara döküyor. Camilerde, okullarda Türklüğün erdemleri, özgürlük aşkı, dört kıtada at oynatışı vb. temalar, yeni pazarlar elde etmenin birer aracı olarak işleniyor. Tutmuyor da değil. Yurtiçinde, yurtdışında binlerce insan ellerinde Türk bayraklarıyla tekbir getirerek, allah allah nidalarıyla sokaklara dökülüyor. "Kerkük Türktür, Türk kalacak", "Azerbeycan'a Özgürlük", "Mehmetçik Moskova'ya (Azerbeycan'a)", "Türklere Otonomi, Türk diline özgürük" vb. vb. Aşağılığın, ikiyüzlülüğün bini bir para! Katliamcı ve sömürgeci TC, otonomi, bağımsızlık, ezilenlere özgürlük istiyor!

Türkiye'de 15 milyonu aşkın Kürt var. Birkaç milyonu bulan azınlıklar var. Dilleri, kültürleri mühürlenmiş. Adları -köylerinin adlarıyla- Türkçeleştirilmiş. Asimile edilmiş, ulusal benlikleri yokedilmek istenmiş, tüm ulusal zenginlikleri talan edilmiş. Kürt olmak, kanunen "suç" ilan edilmiş. Ulusal bağımsızlığını isteyen Kürt köyleri boşaltıldı, hala da boşaltılıyor. Kürdistan özgürlük savaşçıları katlediliyor, cesetleri yakılarak imha ediliyor. Kürt savaş esirlerine ortaçağ barbarlığını aratmayan işkence, vahşet uygulanıyor. Aynı aşağılık, ikiyüzlü TC burjuvazisi, Sovyetler Birliği, Kıbrıs, Yunanistan, Bulgaristan Türklerine özgürlük ve bağımsızlık istiyor! Birdenbire özgürlük aşığı kesiliyor. Dünya kamuoyunu yardıma çağırıyor. Gelmeyeni suçluyor! Ama sıra Kürdistan'a gelince, susuyor. İğrenç bir inkar politikası izliyor. Başkaları içişlerimize karışamaz diyor. Kendisinin Güney Kürdistan'ı bombalamasını, binlerce Kürdü katletmesini görevi gereği sayıyor!

Tarihsel hakim ulus şövenizmine ivme kazandıran yeni gelişmeler var. Özellikle Doğu blokundaki gelişmeleri iyi kullandı, kullanıyor. TC Yunan düşmanlığı Trakya Türkleri şahsında hep canlı tutulmak isteniyordu, ama fazla ilgi görmüyordu. TC'nin Yunan düşmanlığının altında, Ege'ye, Ege adalarına duyulan özlemin yattığı biliniyor. Gerici Jivkov yönetiminin Bulgaristan'daki Türklere yönelik saldırıları, TC'ye nefes aldırdı. Yunan-Bulgar düşmanlığı birleştirilerek yeniden "Esir Türkler" efsanesi ve edebiyatı yayıldı ortalığa. Faşist devlet ve basının "özgürlük" vaadlerine kanıp gelenler, açlık, konutsuzluk, işsizlik, pahalılıkla karşılaşınca, çoluk-çocuklarının elbiselerini de satarak geri dönmeye başladılar. Kimisi hırsızlığa, fuhuşa sürüklendi. Kimisi çıldırdı. Surlara çıkıp intihar edenler çoğalmaya başladı."Soydaşa yardım" adı altında yurdışındaki işçilerden oluk oluk akan dövizler de azalmaya başladı. Perde kapanmak üzereyken, Gorbaçov imdada yetişti. Sözde sosyalist rejimler peşpeşe dökülmeye başladı. Anti-komünizm ortalığı tozduman etti. Gerici basın fırsatı yakalamışken daha anti-komünizm tadına varmadan Azerbeycan, Nahcivan'dan imdat sinyal-

leri gelmeye başladı. Devrim ve sosyalizm düşmanı çizgi ve icraatından dolayı alkışlanan, övülen Gorbaçov, diktatör ilan ediliverdi birdenbire. Hep TC aleyhine işleyen tarih, sanki terse dönüverdi. "Zalim, eli kanlı" Ermenileri ve "suç ortaklarını" kıstırmanın zamanı gelmişti artık. Önce ölen Azerilerin sayıları onlarla, sonra yüzlerle ifade edildi. Hırslarını alamadılar; binlere çıkardılar. O da az geldi; "özgürlüğe kaçan" bir Azeriye dayanarak 500 bine çıkardılar "şehit" sayılarını. (Romanya'yı örnek aldıklarından olsa gerek.) Dışta komünizm düşmanları yeniden yardıma çağrılırken, içte sürekli beslenen ve canlı tutulan şöven milliyetçilik, ümmetçilik piyasaya sürüldü. Kürdistan'daki vahşeti görmeyen satılık basın, Kafkaslara ulaştı bir anda. "Soykırım"ı canlı olarak yaşadı, yazdı. Hala da hızını kesmeden yazıyor.

Yetmiyor. Sovyetler Birliği'ndeki Türk boylarınının hesabı yapılıyor. Buna diğer ülkelerdeki "milyonlar" ekleniyor. Biz desen, nerdeyse altmış milyon. Yüz milyonu çoktan aşmışız bile. "Daha neye duruyoruz? Mehmeçik Bakü'ye!" Faşist *Tercüman* gazetesi yazarları, orduya davetiye çıkarıyor: "Atatürk 50 milyonu bulmadan dışarıda, sınır ötesindeki Türkleri kurtarmak girişimi bir maceradır", diyordu. Biz 60 milyonuz, daha zaman gelmedi mi? Sömürgeci devlet, Kızıl Ordu'yu (şimdi rengi beyazlaştı ya) tepeleyip "Bakü'ye!" girmeyi göze alamadı ama, yurtiçi ve yurtdışında binlerce insanı sokağa dökmeyi becerebildi. *Tercüman* tekeli sadece bunlara değil, Nahcivan'a, Azerbaycan'a kadar, binlerce Türk-Azeri bayrağı yetiştirdi anında.

Herşeye rağmen, TC'nin hevesi kursağında kaldı. Bölüşülecek bir pazar varsa, sözün kendisine düşmeyeceği söylendi. Bu Bush'a Gorbi'ye aitti. Sonra fazla "özgürlükçü" olmaması gerekirdi. Azeri (ve diğerlerinin) özgürlüğün savunmak, Kürtlerin ruhunu canlandırabilirdi. TC'nin de bir kanayan yarasıydı bu. Batı kulağını çekebilirdi. Özgürlük sloganı unutulmalı, birleşik Büyük Türkiye hayal edilmemeliydi. Ama Ermeni düşmanlığı yapılabilir, dini baskı kınana bilirdi. Ne de olsa iş camiye kalırdı. Sonra bütün dünya Gorbaçov ve reformlarını desteklerken, kendisinin yaptığı kendi gibi bir kapıkuluna yakışmazdı. Bush'un bu ricası (!), TC burjuvazinin hevesini kırdı. Hükümet dut yemiş bülbüle döndü. Bunu ABD'den Özal'ın mesaj niteliğinde açıklaması izledi. "Onlar bizden değil, şiidir, İran'adaha yakındırlar..." Gorbi mesajı aldı ve Azerbeycan işgal edildi. İran'a çıkarılan dolaylı mesajı, İran duymadı. Onda da kanayan bir Kürt yarası vardı çünkü.

İşin ayırdında olmayan (!) basın biraz daha anti-işgalcilik yürüttü. Sonradan, yani şu günlerde, sadece Ermeni düşmanlığı yapılmaya çalışılıyor. Oysa Azeri lideri Abulfezl "bizim davamız Ermenilerle değil. Onlarla 300 yıl beraber yaşadık, 300yıl daha yaşarız. Biz 1918 tipinde eşit bir cumhuriyet kurmak istiyoruz" diyor. Ermeniler de Azerbaycan'ın işgalini kımyarak kardeşliklerini, ezeli dostluklarını bir kez daha ilan ettiler. TC'ye ne mi kaldı geriye "malzeme" olarak? O yeniden Güney Seferine gönderildi. Yunan var, Irak var, PKK-Kürdistan var. Bunca iş varken Azerbaycan senin neyine?

Son olaylarla gölgede kalan bu "sorunlar" yeniden alevlendi. "Yunan'da Savaş İlanı Tehlikesi", "Irak su yüzünden bize sorun çıkarıyor", "Araplar, Irak'ı desteklemede birleştiler", "PKK yine sahnede" (sanki çıkmıştı!...) Evet, sömürgeci devlet, hazımsızlık içinde Güneye yöneldi. O hırsla 9 devrimciyi katletti. Ama Azerbaycan olayları onlara tarihi bir dersi de verdi: İt sahibinin yerinde asla yatamaz!

D.Yalçın

Sosyalist Arnavutluk....

(Baştarafı s.33'te)

arasındaki karşılıklı güven ve ilişkileri geliştirmek amacıyla yeni önlemleri uygulamaya koydu. Ülkenin karşı karşıya olduğu ekonomik güçlükleri ve buna karşı alınacak önlemleri açıkladı.

Burjuva basını her yeni uygulamayı "Arnavutluk da yola geliyor, teslim oluyor!" şeklinde yorumlayıp, kendine yontuyor. Ve her seferinde sevinçleri kursaklarında kalıyor.

Arnavutluk'ta sosyalizm yaşıyor. Yaşamaya devam edecektir. Arnavutluk'un başarıları dünya proleterlerinin, komünizme gönül verenlerin başarısı olacaktır.

Sosyalist Arnavutluk kalesini yıkamayacaklar

H. Akarsu

Doğu Avrupa'daki yozlaşmış burjuva bürokratik siyasal rejimlerin kağıttan kaleler gibi ardardına hızla yıkılmaları ve Sovyetler Birliği'ndeki gelişmeler sermaye dünyasını çılgın bir sevince boğdu. Basını, radyosu, televizyonu, ideologları, yazar-çizer takımı vs. vs., sosyalizmin ve komünizmin öldüğünü, kapitalizmin ise zaferini ilan ettiler. Burjuva teorisyenler, bilimsel sosyalizmin temel ilkelerinin, sosyalizmin inşası ve sosyalist üretimin yasalarının geçersizliği ve yanlışlığı üzerine teoriler üretiyorlar.

Ne var ki, burjuvazinin zafer çığlıkları; Doğu Avrupa ve Sovyetler Birliği'nde herşeyi silip süpüren gerici dalga, sosyalist Arnavutluk kalesinin duvarına çarpıp kaldı. 3,5 milyon nüfuslu küçük bir ülke "sosyalizm yıkıldı, komünizm öldü!" tezlerini, iddialarını çürüten bir gerçeklik, olumlu bir pratik olarak revizyonist-emperyalist cephenin, dünya burjuvazisinin öfkesini, nefretini; sosyalizme ve komünizme inananların, işçilerin ve halkların ise sevgisini, sempatisini, dostluğunu kazandı.

Amerikan ve Avrupa basını, yayın organları, ajans tekelleri Doğu Avrupa'daki altüst oluşla zamandaş olarak, Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyetine karşı yoğun bir karalama ve kışkırtma kampanyasına başladılar. Yıllardır sürdürdükleri Arnavutluk karşıtı yayınlarını artırdılar. Emperyalist-revizyonist devletler, Arnavutluk'u bir kaşık suda boğmak için her yolu denediler, denemekteler.

Yugoslav yöneticileri, Kosova Arnavutları meselesini alevlendirerek, Kosova'daki haklı gösterileri tanklarla ezerek, Arnavutluk'u bu soruna bulaştırmak istemekteydiler.

Buna ek olarak, Arnavutluk'a karşı yalan haber yaymayı politike haline getirdiler. Dünyanın gözlerinin Arnavutluk'a döndüğü bir zamanda Yugoslav Haber Ajansı "Tanjug"; Arnavutluk'ta da Doğu Avrupa'da esen rüzgarların etkisini gösterdiğini, Arnavutluk halkının rejime karşı öfkesinin açık gösterilere dönüştüğünü, olası bir ayaklanmayı önlemek için Tiran ve İşkodra'da sıkıyönetim ilan edildiğini, bir şehirden diğerine gitmenin kısıtlandığını vs. vs., tüm dünyaya yaydı. Dikkatler bir anda Arnavutluk'a yöneldi. Sanki Arnavutluk'ta kan gövdeyi götürüyor, ya da götürecekti!... Sanki AEP önderliği, Doğu Avrupa'daki parti ve devlet yöneticileri gibi korku ve telaş içindeydi!... "Tiran'da polis kontrolü, Necmiye Hoca ve Ramiz Alia'nm konutlarındaki koruma önlemleri dört kat artırıldı.". "İşkodra'da bildiri dağıtan beş genç idama mahkum edildi." haberleri Tanjug vasıtasıyla dünya basınına yansıdı. Beklenti ve merak o noktaya geldi ki, Tiran'da bir gece salvo makinalı silah sesi duyulması, dünyaya dikkat çekici bir haber olarak verildi.

Yugoslavya'nın kampanyasına paralel olarak, Yunanistan'da kilise ve aşırı sağ milliyetçi çevreler harekete geçirildi. "Arnavutluk'taki Yunan azınlığa baskı yapıldığı, binlerce Yunan kökenlinin sürgüne gönderildiği, birçoğunun hapse atıldığı", haberleri bu çevrelerce ortalığa yayıldı.Atina'da kilise ve Yunan milliyetçilerinin örgütlediği Arnavutluk aleyhtarı gösteriler yapıldı. "Yunan Ordusu Arnavutluk'a!" sloganları atıldı.

Böylece, Doğu Avrupa ülkeleri ve Sovyetler Birliği'nde uzun yıllardan beri, rejimlere karşı merkezler, Truva atları olarak rol üstlenmiş Vatikan ve Ortadoks kilisesi, Arnavutluk kalesini içten yıkmak için harekete geçirildi.

AEP ve Arnavutluk devlet yöneticileri bu kampanya karşısında sabrı ve kendine güveni elden bırakmadılar. Yalan haberlerin ortalığı kapladığı günlerde, bir grup gazeteciye ülkeye giriş izni vererek, iddia edilen olayların geçtiği yerleri gezip görmelerine olanak tanıdılar. Ülkeyi bir baştan bir başa gezip gören Fransız gazetecileri, Tanjug Ajansının "olay var, kan gövdeyi götürüyor" dediği yerlerde hayatın normal olduğunu, rejime karşı herhangi bir gösterinin ya da ayaklanmanın olmadığını açıkladılar.

Ayrıca, Tiran'daki Batılı ülkelerin büyük elçileri de ne Tiran'da, ne de ülkenin başka bir

yerinde Tanjug'un yaydığı gibi gösterilerin, ayaklanmanın olmadığını resmen bildirdiler.

Böylece, hem Yugoslav yöneticilerinin hem de Kilisenin hesapları boşa çıktı.

Arnavutluk parti ve devlet yöneticileri, Doğu Avrupa'daki gelişmeler karşısında, bu gelişmelerin olabileceğini; uyguladıkları revizyonist çizginin, halktan ve sınıftan kopmanın bu rejimlerin yıkılmasına yolaçabileceğini önceden bilen ve kendine güvenen bir parti ve önderliğin kararlı ve ilkeli tavrını gösterdiler.

Ramiz Alia, "Arnavutluk Doğu Avrupa değildir. Arnavutluk ve Doğu Avrupa, tamamen farklı ideolojik, ekonomik, politik ve sosyal alanlarda, yollarda gelişmişlerdir. Bu yüzden problemleri de aynı değildir" diyordu.

Gerçekten de, bugün Arnavutluk kalesini sağlam tutan, AEP'in Titocu, Kruşçevci, Maocu, Gorbaçovcu revizyonist çizgilere, Avrupa Komünistlerinin anti-komünist tezlerine karşı 1960'lardan bu yana 30 yıldır verdiği mücadele içinde çelikleşen ilkeli tutumudur. Sosyalizm idealine, ilkelerine ve pratiğine sadakattir.

Arnavutluk hiç bir zaman güçlü bir ülkenin , ne Sovyetler Birliği'nin ne de Çin'in uydusu olmadı. Onların ekonomik ve ideolojik baskılarına boyun eğmedi. Kendi yolunu kendisi seçti. Ülkenin bağımsızlığını, işçilerin ve emekçi halkın egemenliğini herşeyin üstünde tuttu.

AEP, Kruşçevcilerin ve Titocuların 1956'larda Macaristan, Polonya ve diğer ülkelerde uyguladıkları iğrenç, ikiyüzlü, müdahaleci politikaları zamanında mahkum etti ve bu olaylardan gerekli dersler çıkardı.

AEP MK, 6 Ekim 1964 tarihli "SBKP Üyelerine Açık Mektup"unda, Kruşçevcilerin niteliklerini hiç bir tereddüte yer vermeyecek biçimde şöyle tanımladı:

"N. Kruşçev'in grubu, silahlı mücadeleleriyle emperyalistlerin yapamadığını, Troçki, Buharin ve Sovyet rejiminin diğer düşmanlarının zamanında yapamadıklarını, Alman faşistlerinin II. Dünya Savaşı sırasında yapamadıklarını yapmaya girişmişlerdir."

Bu öngörülerin doğruluğu dünün ve bugünün somut pratiğinde ispatlanmış oldu. Kruşçevcilerin, Titocuların takipçileri, Gorbaçovcular sosyalizmi içten yokederken, komünist partiler, sosyal-demokrat partilere dönüşürken, Arnavutluk tüm zorluklarına, kuşatma şartlarına rağmen, sosyalizmi inşaya çalıştı. Devrim öncesinin çok geri, yoksul ülkesi bugün kendi kendine yeterli, istikrarlı bir ekonomik güce ulaştı. Emperyalist-kapitalist ülkelerle karşılaştırıldığında geri; ama Arnavutluk'un devrim öncesiyle karşılaştırıldığında çok ileri bir refah düzeyine, eğitim ve sağlık koşullarına kavuştu.

Emperyalistlerin Arnavutluk'a karşı muhtemel bir ekonomik baskısını engellemek için, yabancı sermayeye, dış borç ve kredi alımlarına karşı anayasal bir engel getirdi. Böylece, Doğu Almanya, Polonya, Yugoslavya, Macaristan vb. dış borçlarla emperyalistlerin ağına düşerken, Arnavutluk ayakta kalabildi.

AEP, partili olmanın imtiyazlı olmak anlamına geleceği yolları, ücret sistemi, bürokrasiye karşı mücadele, parti içi demokrasi gibi uygulamalarla tıkamaya çalıştı. Partinin kitlelerden kopmamasına, işçi sınıfının ve emekçi halkın güven ve sevgisini, yıkıcı gelişmeleri önlemeye özel önem verdi. Ancak bu sayededir ki, dostun ve düşmanın teslim ettiği gibi, halkın ve işçilerin partiye, parti önderliğine sevgi ve güveni canlı kaldı. Doğu Avrupa ülkelerinde, işçiler ve halk partiye karşı; parti üyeleri parti önderliğine karşı başkaldırırken, Arnavutluk'ta işçiler ve halk partinin yanında yer aldı.

Arnavutluk, M-L dünya görüşü ile eğittiği gençliği sosyalizmin kurulması çabasına kazandı. Bunun içindir ki, bir Batılı diplomatın bildirdiği gibi, *"Arnavutluk gençliği, geçmişe göre biraz daha fazla biçimde Arnavutluk'ta düzenin değiştirilmesini istememektedir."*

Ayrıca, Arnavutluk, uzun süreli, sabırlı bir çabayla, dine karşı eğitimle, dinin toplumda güçlü bir etken olmasını, gericiliğin dini kullanmasını önleyebildi. Din yasaklandı. Kitlelere canlı bir yurtseverlik, bağımsızlık bilinci verilebildi.

Arnavutluk, güllük gülistanlık değildir. Sorunları var. Sıkıntıları, yetersizlikleri var. Ekonomik zorlukları gizlemiyorlar. Fakat tüm bu zorluklara rağmen sosyalizmi kurma uğraşından bir adım geri durmuyor.

Doğu Avrupa ve Sovyetler Birliği'nde komünist partiler için işçi sınıfı ve emekçi halktan kopup utanç verici bir şekilde çökerlerken, ülkede önderlik görevinden kaçarlarken, AEP önderliği partiyi daha da devrimcileştirmek, parti üyelerini insiyatiflerini artırmak, parti ile işçi sınıfı

(Devamı s.31'de)

Lübnan sorunu

15 yıldır devam eden Lübnan iç savaşına bir türlü çözüm bulunamıyor, uyduruk reçeteler hemen iflasla sonuçlanıyor ve Lübnan halkı kronik bir dram yaşıyor, günlük yaşam irrasyonel bir biçime bürünmüş durumda. Lübnan halkı kendi iç sorunlarına ek olarak bölgedeki farklı çıkar çelişkilerinin yarattıkları çatışmaların yükü altında eziliyor. Ülke farklı hegemonyacı ve emperyalist güçlerin yerli işbirlikçileriyle ittifak halinde hesaplaştıkları bir arenadır.

Bunalımın kökeninde sınıfsal nitelikteki ve sonradan çığırından çıkarılan sorunlar yatıyor. Bir avuç tefeci ve tüccarın oluşturduğu mali oligarşi, toplumunun ezici bir çoğunluğu sefil koşullarda yaşarken, ekonomik kudreti tamamen kendi tekeli altında tutuyordu ve tutmaya devam ediyor. Siyasi yaşamın kaidelerini oluşturan anayasal, hukuki ve geleneksel normlar ekonomik alandaki egemen gücün siyasi alandaki yöneticiliğini ebedi kılan katı özelliklere sahipler. Egemen gücün fiili konumunu değişmez kılmak için uyarlanmış hukuki tedbirlerin oluşturduğu statüko toplumun sosyo-ekonomik gerçeğini yansıtmıyor, onun gelişmesinin önünde bir engel oluşturuyordu. Bu düzene karşı yükselen mücadele, koşulların elverişli olmasından ötürü, kısa sürede rayından çıkarılıp, farklı bir yörüngeye sokuldu.

Çünkü, Lübnan toplumu müslüman bir çoğunluk ile hristiyan bir azınlıktan oluşuyor ve her kesim kendi içinde bir kaç mezhebe ayrılıyor. Bunalımın asıl sebebi olarak gösterilmeye çalışılan bu dini ve mezhepsel farklılık Lübnan'daki sınıfsal mücadeleyi saptırmaya uğratmak için kullanılmış tali bir faktör olmaktan öte bir önem taşımıyor. Saptırmanın şimdilik başarılı olmasının sebebi Lübnan toplumunda iktidarın, istisnasız tüm bileşenleri ile birlikte, hristiyan azınlığın elinde yoğunlaşması ve odaklaşmasıdır. Toplam nüfusun %20'yi aşan kesiminin oluşturduğu azınlığın içinden yükselen Lübnan oligarşisinin iktidarına karşı verilen mücadele müslümanlığın hristiyanlığa karşı dini bir savaşı olarak lanse edildi. Lübnan oligarşisinin ve onun destekçilerinin bu manevrası müslüman olmayan kesimi egemen sınıfın etrafında kenetleyerek mevcut düzeni ve iktidarı korumak ve sağlama almaktı. Mücadelenin bu eksen etrafında yükselmesi doğal olarak tarafları bazı ittifak arayışlarına götürdü.

İsrail'in Filistinlileri Lübnan'a sürmesi, Filistinlilerin ezilen kesimden yani müslüman çoğunluktan yana tavır almaları, bunun karşılığında Lübnan egemen güçlerinin İsrail'le ittifaka girmeleri sorunun bölgesel, giderek de uluslararası bir muhteva kazanmasının ilk adımları oldu. İsrail'in Lübnan'a müdahalesi sadece Filistinli gerillalara yönelik operasyonlar değildir, İsrail aynı zamanda Lübnan egemen sınıfının iktidarını desteklemek için işgalde bulundu. Dolayısıyla Lübnan sorununa bir Filistin- İsrail faktörü ve onların ittifak uzantıları eklendi. Suriye Dürzilerle, İran devriminden sonra Şiilerle dayanışma içine girdi. ABD'nin doğrudan müdahale girişimi başarısız kalınca artık varlığını İsrail aracılığıyla sınırlı tutmak zorunda kaldı. Sovyetler Birliği müttefik Suriye'ye silah satmakla mesajını Orta-Doğu'ya iletiyor. İran-Irak savaşında Suriye İran'ı desteklediği için savaş bittikten sonra Irak Suriye'yi rahatsız etmek için Michel ADUN'u destekliyor.

Emperyalistlerin ve yerel gerici mihrakların birbirleriyle hesaplaştıkları Lübnan'da iç savaş Lübnan halkının sırf kendi sorunu olmaktan çıkmış durumda. 15 yıldır devam eden savaş gösterdi ki hiçbir kamp ötekilerini askeri bir zaferle altedecek durumda değil. Soruna politik bir çözüm bulunması gerekiyor. Fakat bulunması istenen politik çözüm, uzlaşılmaz şeyleri uzlaşmaya çalışıldığından her defasında iflas ediyor. Batılı emperyalistler şiddetleri üzerlerine çekmemek için arabuluculuk görevini Cezayir-Fas-Suudi Arabistan üçlüsüne yüklediler. Yıllardır uğruna kan dökülen Lübnan bunalımını anayasada bazı rötuşlar yaparak gidermeye yeltendiler, bu tür gözboyamalarla artık kimsenin tatmin edilemeyeceği kısa sürede anladılar. Lübnan sorununun çözümü, dış faktörler bir kenara, ancak ekonomik ve siyasi iktidarın adil bir paylaşımı ile mümkündür, bunu da Batılı emperyalistler istemiyorlar, Lübnan'da kendi çıkarlarına denk düşen bir iktidarın

(Devamı s.23'te)

(Başlarafı s.36'da)

olduğunu", ANC yönetimimin *"tüm teorilerini, stratejilerini ve objektiflerini tamamen onayladığını"* belirtti. Mandela'nın konuşmasının ileriye yönelik bölümleri şöyle: *"Mücadeleyi bütün cephelerde yoğunlaştırmanın zamanıdır. Şu anda bu mücadeleyi terk etmek gelecekteki nesillerin affetmeyecekleri bir hata olacaktır."* Beyaz azınlığa hitaben Mandela, *"Güney Afrika'ya yeni bir biçim vermek için beyaz yurttaşlarımızı bize yardımcı olmaya çağırıyoruz!"*

Irkçı rejim Mandela'yı serbest bırakmakla onun önünde, bir kişinin önünde diz çöktü. Bu rejim için bir yenilgidir ama o aşağılık rejim bu yenilgiyi zafere dönüştürmeyi hesaplıyor. Muhalefetin iç çelişkilerinin su yüzüne çıkmasını ve uzlaşmaz boyutlar kazanarak bir alternatif sunamamasınını umuyor. Bu olasılığın riskleri oldukça büyük. Ilımlılılardan devrimcilere, orta yolculardan maceracılara kadar sayısız örgütü çatısı altında barındıran kitlesel demokratik hareket, 1983'te kurulan Birleşik Demokratik Cephe (1988'de yasaklandı) yeniden legalleşti. Yönetimi yurtdışında olan ANC, Komünist Partisi vb. tüm bu muhalefet örgütlerinin birlikte hareket etmeleri bugüne kadar muhalefette olmalarından ötürü nispeten kolaydı. Şimdi iktidar alınmaya aday, ama ortak bir platformun oluşturulması pek de kolay gözükmüyor.

Her halükarda, Mandela'nın serbest bırakılmasıyla oluşan dinamik, en asgari ihtimalle eşit oy hakkının elde edilmesiyle sonuçlanacak, böylece beyaz iktidar gidecektir. Güney Afrika'daki muhalefet tuzakların ve tezgahların üstesinden gelebildiği ölçüde, kendi iç çelişkilerini aşabildiği ölçüde başarılı olabilecek, zafere yürüyecektir. Irkçı rejim Mandela'yı iktidara giden engebeli yolda yıpratmak için serbest bıraktı. Mandela'nın bu yolda başarısızlığa uğraması, Güney Afrika halkının, işçi sınıfının kendi içinden bir iktidar alternatifi yaratamaması, ırkçı rejimin çok umduğu zaferin gerçekleşmesi olacaktır.

Maraş katliamı

Egemenler Maraş'ta toplu bir katliam gerçekleştirdiler. Türkiye ve Kuzey Kürdistan'da gerçekleştirilen katliamlar ne ilktir, ne de son olacaktır. Yakın tarihimizde de ulusal uyanış ve başkaldırılara karşı Dersim, Zilan ve Ağrı'da kitlesel katliamlar gerçekleştirmişlerdir. Bu ulusal uyanış ve başkaldırıların yanısıra düzenlerini sürdürebilmek adına her türlü zora başvurarak Hatay, Malatya, Sivas ve Çorum'da da katliam girişimlerinde bulunmuşlar, Taksim'de de direkt olarak sınıfa yönelik katliamlar yapmışlardır.

Egemen sömürücü sınıflar katliamlar düzenlemek ve gerçekleştirmekteki ustalıklarını tarihin her döneminde göstermişlerdir. Onlar, halklar arasındaki ulusal, dinsel ve mezhep farklılıklarından yararlanmayı, çelişkileri derinleştirmeyi, halkları birbirine kışkırtmayı ve kırdırmayı kendi egemenliklerini ve sömürülerini devam ettirebilmek için gelenekselleştirmişlerdir. Bu iğrenç politikalarını hayata geçirmek için de ulusal, dinsel vb. çelişkilerin yoğun olduğu bölgelere özel bir önem vermişlerdir.

Maraş katliamı ile egemen güçler tüm barbarlıklarını, iğrençliklerini ve şovenist politikalarını bir kez daha tüm açıklığı ile sergilemişlerdir.

Elbette bütün bunlar nedensiz değildi; burjuvazi içine girdiği ekonomik siyasi bunalımı aşmak zorundaydı. Maraş'ta amacına ulaşan burjuvazi olayların sorumluluğunu yüklenmekten özenle kaçınmış ve göstermelik olarak birkaç sivilfaşist piyonu mahkemelerce yargılayarak olayları örtbas etmeye çalışmıştır.

Bugün de bu iğrenç politikalarını Türkiye ve Kürdistan'da sürdürmektedirler. Bunun en bariz örneği "Halepçe katliamı"dır. Türkiye ve Kürdistan'daki tüm devrimci, demokrat ve ilerici unsurlar mevcut sermaye iktidarının politikalarına karşı duyarlı olmalı ve bunlardan gelecek saldırıları birlikte göğüslemeli ve katliamlar sermaye iktidarının şahsında mahkum edilmelidir. Katliamların kaynağı sermaye iktidarı yıkılmadıkça katliamlar son bulmayacaktır.

Yaşasın Türk ve Kürt halklarının mücadelesi!

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

Ankara Merkez
Kapalı Cezaevi'den
PKK,THKP-C/Acilciler ve
EKİM davası tutukluları

Mandela serbest bırakıldı

Nelson Mandela'nın serbest bırakılması, Güney Afrika ırkçı-faşist rejiminin şahsında tüm dünya gericiliğine indirilmiş bir darbedir. 28 yıla yakın bir süre esir kalan Mandela'nın örnek direnişi, yiğit kararlılığı cellatlarına diz çöktürttü. Baskının, terörün, tehdidin, santajın teslim almaya yetmediği Mandela, Güney Afrika halkının haklı direnişinin biricik sembolüydü ve bu sembol düzenin avucunda, onu tehdit eden, etkisini hiç de kaybetmeyen bir dinamit lokumu gibi duruyordu. Onun serbest bırakılması her şeyden önce şanlı bir direnişin ilk ürünüdür.

Neden ve niçin Mandela serbest bırakıldı?

Doğruluğu tartışılır bir takım hipotez ve spekülasyonların ötesinde bazı objektif göstergeler mevcut. Dünya burjuvazisi ve uluslararası gericilik Devlet Başkanı Frederik De Klerk'e "Güney Afrika'nın Gorbaçov'u" demeye başladı; onun hümanistliği ile sorunu açıklamak istiyorlar. Yanısıra Mandela'nın rejimle uzlaşmaya gittiğini ve bir takım pazarlık ve ödünler sonucu serbest bırakıldığını ima ediyorlar. Bu tür spekülasyonlar ileri sürülürken aynı anda emperyalist metropoller Nelson Mandela'ya davet yağdırıyorlar, ABD serbest bırakılmasını dahi beklemedi. Mandela'yı düne kadar "terörist" diye ananlar, şimdi böyle davranıyorlar.

Mandela'yı serbest bıraktıran esas faktör Güney Afrika halkının yılmak, usanmak bilmeyen mücadelesi. 26 milyon zencinin en temel yurttaşlık haklarından yoksun bırakıldığı, toplumsal yaşamın en ince detayına kadar ırkçı düzenlemelere tabi tutulduğu Güney Afrika'da, mücadele her zaman canlılığını korumuştur. Başta İngiliz emperyalizmi olmak üzere tüm emperyalist odakların altın, uranyum vb. madenlerini talan etmek için şartsız destekledikleri ırkçı rejim, kanlı terörden başka hiçbir politik araç kullanmadı ve onun sayesinde ayakta duruyor. Bu yöntemin er geç ama mutlaka düzen ve ondan çıkarı olanlar için felaketle sonuçlanacağı bir gerçekti ve bu halen geçerliliğini koruyor.

Irkçı rejim dünya demokratik kamuoyunun büyük tepkisini toplamış ve onun baskısı sonucu öneınli ölçüde tecrite tabi tutulmuştu: nispi ekonomik ambargolar uygulanıyor; diplomatik ilişkiler sınırlı; temsilcileri bir çok ülkede reddediliyor, aşağılanıyor, protesto ediliyorlar. Kısacası sadece zor yoluyla ayakta duran ırkçı rejim, uluslararası düzeyde gerek ekonomik gerek siyasi anlamda darboğazda. Geçen yıl doğu Avrupa'nın bazı ülkelerinde kitlesel hareketin ansızın kurulu siyasal düzenleri tuz buz etmesi Güney Afrika halkına cesaret verirken, düzen sahiplerini derinden endişelendirdi. Silahlı mücadeleye olumlu rol oynayan bu dış faktörün de eklenmesi, ırkçı rejimi kökünden sarsmaya başladı.



Nelson Mandela'nın ırkçı rejimle uzlaştığı, pazarlık yaptığı ve düzen için bir nevi emniyet sübabı rolü oynamayı üstlendiği ve bunun sonucu serbest bırakıldığını sanmıyoruz. Nelson Mandela'nın hayatı direnişin tarihidir bu güne kadar. Bundan sonra pratikte sınanacaktır, ve esas belirleyici sınav 11 Şubat günü başlamıştır. İlk konuşmasında *"halen silahlı mücadeleye devam etmekten başka seçeneği olmadığını"* söyledi. Kişisel bir tavır takınmaktan öte, *"ANC-Afrika Ulusal Kongresi 'nin sadık ve disiplinli bir üyesi*

(Devamı s.35'de)